

TARTALOM

10 PARANC SOLAT - BÖRTÖNSZÍNHÁZ	2-7
IRODALOM ÉS ÉLET	8-10
ÍGY ÍRTOK TI	11-12
ÍRJ OKOSAN	13
KÖNYVAJÁNLÓ - OLVASS EL!	14-15
ADVENT - LIPPAI CSABA ÍRÁSA	16-18
HITÉLET	19-22
A TELEVÍZIÓZÁS TÖRTÉNETE	23-24
SZÍNEZD ÚJRA!	25
A SARKI FÉNY NYOMÁBAN	26-27
JÓVÁTÉTEL	28-31
A NIKOTIN BÖRTÖNÉBEN - KOVÁCS-HAJDÚ ESZTER ÍRÁSA	32-33
PREVENCIÓ	36-37
REINTEGRÁCIÓ	38-39
FELÚJÍTÁSOK	40-41
REJTVÉNY	42

Börtönűjság

Jó olvasást kívánunk!
A szerkesztők

Büntetés

TÍZ PARANC SOLAT

A Nemzeti Büntetőeljárás Tanács, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága és Várnagy Andrea Liszt Ferenc-díjas zeneművész támogatásával újraéledt a börtönszínház. 2022 októberében tíz büntetés-végrehajtási intézetben tíz színdarabot adtak elő fogvatartottak a bibliai Tízparancsolat témakörében.

A program országos bemutatójára a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben került sor október 14-én, ahol a fogvatartottak által előadott darabot hozzátartozóik is megtekinthették.

Újraéledt a börtönszínház

A program érdekessége, hogy a kiválasztott tíz börtönben a fogvatartottak saját maguk írták meg az adott parancsolatról szóló színdarabjaikat. A kreatív tevékenységükben a reintegrációs tisztek és más szakemberek segítettek őket művészetterápiás, illetve drámapedagógiai módszerek alkalmazásával. A színművek megvalósítása mellett a parancsolatok képzőművészeti (rajz, grafika, festmény) és irodalmi alkotásokra (vers, novella) is sarkallták az elítélteket. A tíz különálló előadás önállóan is megállja a helyét, de együtt egy hangsúlyos üzenetet közvetítenek arról, hogy fogvatartottként mit jelent a Tízparancsolat tanítása.

Aszíndarabok zenei mentora Várnagy Andrea zongoraművész volt, aki a produkciókban a tőle megszokott energiával és kreativitással fejezte ki a zene iránti szeretetét, valamint felté-

telek nélküli hitét az emberekben és a művészet erejében. A projekt megvalósításának célja leginkább az volt, hogy az embereknek megmutassuk: a büntetés-végrehajtási intézetek falai mögött élők méltók lehetnek arra, hogy a társadalom visszafogadja őket, az emberek bizalmát visszanyerjék.

A büntetés-végrehajtási szervezet feladata a biztonságos fogvatartás és az elítéltek társadalomba való sikeres visszailleszkedésének elősegítése. Célja továbbá a fogvatartottak méltóságának, önbecsülésének fenntartása és erősítése, melyet egyebek mellett művészetterápiával igyekeznek megvalósítani. Minden hazai börtönben működik irodalmi- és színjátszó szakkör, amely a drámapedagógia eszközeit felhasználva a szabadidő hasznos eltöltése mellett a fogvatartottak ön- és emberismeretét, érzelmi intelligenciáját is erősíti.

CÉLJA A FOGVATARTOTTAK MÉLTÓSÁGÁNAK, ÖNBECSÜLÉSÉNEK FENNTARTÁSA ÉS ERŐSÍTÉSE

Az előadásoknak az alábbi büntetés-végrehajtási intézetek adtak helyet:

1. parancsolat: Szombathelyi Országos Bv. Intézet
2. parancsolat: Fővárosi Bv. Intézet
3. parancsolat: Közép-dunántúli Országos Bv. Intézet
4. parancsolat: Fiaalkorúak Országos Bv. Intézete
5. parancsolat: Szegedi Fegyház és Börtön
6. parancsolat: Pálhalmi Országos Bv. Intézet, Mélykút
7. parancsolat: Váci Fegyház és Börtön
8. parancsolat: Balassagyarmati Fegyház és Börtön
9. parancsolat: Tiszalöki Országos Bv. Intézet
10. parancsolat: Kalocsai Fegyház és Börtön

Isten nevét hiába ne vedd

A második parancsolat a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben

Színházi előadás keretében 11 női fogvatartott mutatta be Isten Tízparancsolatának második tételét. „Isten nevét hiába ne vedd!”

„A várakozás” címmel írt színdarab a második parancsolatot vette alapul a témájához. A történet egy reptéri váróteremben játszódik, és a várakozó utasok utazás előtti türelmetlenségét, izgatottságát mutatja be, valamint a menekülési vágyat az élet egyhangúságából. Az utasok kétségbeesetten próbálnak elutazni, de hiába, mert a repülőjáratok nem indulnak. A közönség a szereplőkkel együtt az indulásra (talán egy új kezdetre) vár, de nem értik, hogy ez miért nem történik meg, miért maradnak a váróteremben. Értetlenségüket és türelmetlenségüket féktelen tombolással, illetve egyéb cselekedetekkel csillapítják a várakozás alatt.

A kivétel ez alól egy furcsa utas, az „Elegáns Nő”, aki mint kiderül egy utolsó fellépésére készülő idős táncművész. Hosszú, szinte véget nem érő monológja alatt – amelyben életének fontos pillanataira emlékszik vissza – ő is folyamatosan Isten nevét kiáltja. Számára a várakozás egyfajta „búcsú pillanat” az élettől való búcsúzás jegyében. Érdekes és tanulságos találkozása a váróterem takarítónőjével, aki fontos felismerésekhez vezet: ugyanis felhívja a figyelmét a szavak és a hit fontosságára, amit az imáinkban fogalmazunk meg, és amik ott rejtőznek a tetteinkben. A takarítónő tisztasága, bölcs kérdései és Istenhez indított

fohásza megváltoztatja a többi utas sorsát is. Szimbolikusan ők is felszabadulnak, és így el tudnak utazni egy szebb jövő felé.

A rendező célja a darabban az volt, hogy összekösse a darab szereplőit és a nézőket, együttes élményt adva nekik, hogy a közös élményt átélve a következő üzenettel távozzanak: „Vigyázzunk arra, amit mondunk, és amit teszünk, és ha mégis vétkezünk, akkor Isten kegyelméből bűneink akár pozitív erőnné is változhatnak, ha a személyiségünk is megváltozik a bűnbánat által.”

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet III. Objektumának Konferenciatermében bemutatott díszelőadást a szereplők izgatottan várták, ugyanis sokan közülük semmilyen színpadi/színházi tapasztalattal nem rendelkeztek.

A lámpalázukat azonban legyőzte a közönségnek való „adni akarásuk”. A közel 80 főt számláló nézőközönség megtöltötte a termet: a fogvatartottak családtagjai mellett az intézet vezetői, személyi állománya, társrendvédelmi szervek képviselői, rendészeti tagozatos középiskolások és a BvOP Nyugdíjasok Klubjának tagjai is részt vettek az előadáson.

Az Úr napját szenteld meg

A harmadik parancsolat Baracskán

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben elhelyezett 20 elítélt színvonalas előadást mutatott be Baracskán.

E parancsolat kapcsán megfogalmazódott gondolataik alapján alkották meg maguk a szereplők a darab szöveggönyvét, a felcsendülő dalok, rap számok találó szövegét, sőt a megzenésítés, a hangszerezés is saját munkájuk volt. A szereplők - az intézetben történő munkavégzésük mellett, szabadidejükben - több hónapja, nagy lelkesedéssel készültek az előadásra.

A harmadik parancsolatra elképzelt, humoros szófordulatokkal bőségesen megtűzdelt, a végén katarzissal záruló történet komoly mondanivalót közvetített. Nem csupán az Úr napjának megszentelésére ösztönzött, hanem magában hordozta az értékek nélküli, pénzorientált életforma teljes megváltoztatásának üzenetét.

A nézők a minimál díszlet és kellékek ellenére észrevétlenül is odaképzelték magukat a történet helyszínére. A kivételesen jó amatőr színészi játékkal bemutatott, iskolában, étteremben, szaunában vagy éppen egy baleset helyszínén zajló jelenetek a háttérükbe varázsolt digitális látványelemekkel váltak kifejezetten élvezhetővé.

Ne ölj

Az ötödik parancsolat a Csillagbörtönben

„Ne ölj” címmel színdarabot mutatott be a Szegedi Fegyház és Börtön elítélteinek társulata, hozzátartozóiknak, oktatási-, civil- és rendvédelmi szervezetek képviselőinek. Ezzel a címmel írtak a fogvatartottak tavasszal egy színdarabot, amelyet hetente kétszer próbáltak el, és a díszletet is ők készítettek. A történet szerint *Csillag József* újságíró egy bűnügyben gyűjt információkat, miközben az apja gyilkosságért

ül börtönben, akivel nem tartja a kapcsolatot. A történet két szálon fut, az egyik az újságíró és az elítélt apa kapcsolata, a másikon egy léha futballszár bűnügye tárul a néző elé. A két szálat a tudósító köti össze.

A darabról így írt a társulat:

A külvilág szemében a fogvatartotti társadalom olyannak tűnhet, mint hajósoknak a jéghegy. A vízfelszín feletti rész jól látható, és mint ilyen könnyen megítélhető, ugyanakkor ez a nagy egésznél csak egy töredéke, ahogymondaniszókás: „csak a jéghegy csúcsa”. A víz alatti része viszont hatalmas és a tapasztalatlan hajósok számára ismeretlen veszélyeket hordozhat.

A hideg, ismeretlen mélység bemutatásához nyújtott remek platformot a „Tízparancsolat” című projekt. Az elmúlt hat hónap során tapasztalhattuk, hogy miként kapcsolódik össze a színjátszás jellemformáló és közösségépítő ereje által, egy összetartó csapattá a hajó fogvatartotti legénysége, hogy biztonságban és élményekben telve érhesseken révbe az előadást követően.

Ne paráználkodik

A hatodik parancsolat Pálhalmán

A férfi és a nő kapcsolatát, mint az élet Istentől kapott forrását védő törvény, melyet Pálhalmán mutattak be női fogvatartottak. A „Ne paráználkodik!” elsődleges jelentése, hogy se a magad, se más házassági szövetségét ne rontsd meg azáltal, hogy egy harmadik fél belekerül abba. A parancsolat azonban ennél tágabb jelentéssel is bír. A Biblián végigvonul az a gondolat, hogy Isten előtt felelősek vagyunk azért, amit a testünkkel teszünk.

Gáspár-Pocsai Erzsébet bv. hadnagy-reintegrációs tiszt

Interjúk

Gáspár-Pocsai Erzsébet bv. hadnagy (reintegrációs tiszt)

Amikor tavasszal meghirdettük, hogy résztvevőket keresünk a programba, közel 30 fő jelentkezett, akik közül végül 23-an lettek kiválasztva a szereplőválogatáson. Mindenki lelkesen állt a feladathoz, nagyon új volt nekik. A felkészülés április közepétől kezdődött, májustól minden héten két próba volt, a nyári időszakban pedig egy héten többször is tudtak a fogvatartottak próbálni, de lehetőségük volt önállóan is összeülni és gyakorolni, így dolgozhattak a szövegen és a dalokon. Az intézetben nagy hagyománya van a drámapedagógiának, a fogvatartottakkal való reintegrációs munka során. Több évre visszamenőleg mindig részt vettünk a börtönszínház versenyeken, megmérettetésekben, ahol igen szép eredményekkel szerepeltünk. A mélykúti egység női fogvatartottjainak jutott az a megtisztelő felkérés, hogy a hatodik parancsolatot előadják, színpadra állítsák. Mindenki meglepődött, mert nem egy előre megírt darabot kellett előadni, hanem egy saját előadást kellett színpadra állítani, énekel, mozgással, történettel. Nehéz volt, hogy a szereplők a saját élettörténeteiket dolgozták fel. Először egy összefüggő történet előadásán gondolkodtunk, végül a csapat összetettsége miatt több történet bemutatása mellett döntöttünk. Azok a fogvatartottak, akiknek hasonló traumájuk van, hasonló bántásokat cipelnek, összeálltak, és ezekből a történetekből hoztak ki egyet, amihez később a szöveget és jeleneteket írtak. Nehézséget jelentett a fogvatartottak

összehangolása, a történetek egymásra építése és az, hogy a kis történetek egy nagy kerek előadást alkossanak. A fogvatartottaknak nem volt egyszerű azokat az eseményeket eljátszani, amik traumát okoztak nekik, mert nem rendelkeznek színészi vénával. A felkészülés gyógyulási folyamat volt számukra, olyan volt nekik, mint egy pszichológiai foglalkozássorozat. Ők is érezték a negyedik, ötödik alkalom után, hogy azok a görcsök, amikről nem is beszélnek, oldódnak a próbák alatt, ez olyan volt, mint egy csoportterápia.

Oláh László református börtönlelkész

Abból a szempontból, hogy a ne paráználkodik egy házasságvédelmi parancsolat, - pontosabban a fordítása úgy szól, nem fogsz házasságot törni, - ez egy ellentmondást nem tűrő tiltás, az Isten azt akarta a tudunkra adni, hogy nincs két választási lehetőség, nincs olyan, hogy hű vagyok vagy hűtlen. Egyszerűen csak hűnek kell lenni, nincs más választás. A házasságtörésnek nincsen büntetőjogi paralelje. Bizonyos fokú társadalmi támogatottsága van, társadalmi következménnyel nem jár. Az embereknek vannak problémái az intimitással, kapcsolataikkal és ezt feldolgoztuk, egy drámába belesírtuk, ami rendkívül jól sikerült. Volt lehetőségük azzal szembesülni, amivel a hétköznapiak során nem, nagyító alá teheték a saját életüket. A legfontosabb jó következménye, az az volt, hogy szembenézhetek önmagukkal. Tulajdonképpen feladatként kapták, hogy szembe nézzenek a sérüléseikkel, traumáikkal, hogy

Börtönűség

ők hogyan bántottak másokat, ami abszolút a gyógyulás felé vezető utat nyitotta meg számukra. Fontos, hogy felismerjék és szembesüljenek azzal, hogy segítségre van szükségük. A felkészülés során felvetődött, hogy kik lesznek azok, akik látják az előadást, így jött az ötlet, hogy megjelenhessenek azok is, akik a legközelebb állnak hozzájuk, ezáltal is támogatva őket, másrészt egy picit belelátnak a fogvatartottak napjaiba.

Fogvatartotti nyilatkozat

Több asszonynak a történetét dolgozta fel a darab, mindenki mást játszott el, mint ami az életben megtörtént vele. Én egy olyan nőt alakítok, aki alkalmi kapcsolatokkal keresi a boldogságot. Ez a féléves felkészülés felszabadított minket, intenzív volt, nagyon sokat próbáltunk. Nagyon nehéz 23 embert összekovácsolni, de azt gondolom, hogy a végén már mindenki felszabadult volt. A legemlékezetesebb pillanat az volt számomra, amikor először próbáltunk olyan jelenetet, amibe erőszak volt, és az illető elsírta magát, akkor percekig csend volt, senki nem jutott szóhoz. A próbák eleinte nehezek voltak, míg fel nem oldódtak a gátlások és bele nem helyezkedett mindenki a szerepébe.

Fogvatartotti nyilatkozat

Én írtam a dalokat az előadáshoz, ami egy megvallás volt számomra. Amikor a legutolsó dalt próbáltuk el, volt egy pillanat, amikor zengett a ház olyan szívvel énekeltek a lányok, ez nekem hatalmas pozitív visszajelzés volt. Az első éneket már a felkérés napján megírtam, a jelenetek közötti versszakokkal már könnyebb helyzetem volt. A legutolsó szerzeményben volt egy rész, ahol szavakat éneklünk a lányokkal, ami úgy született, hogy megkérdeztem kinek mit jelent az Úrral való kapcsolat. Összességében ez az előadás önbizalmat adott a szöveg, a dalok megírásával és a lányok pozitív visszajelzéseivel.

A művészetterápiás eszközök alkalmazása büntetés-végrehajtási keretek között kiemelt fontosságú a fogvatartottak reintegrációjában. A programban résztvevők közül sokan új képességeket fedeztek fel magukban, olyan sikerélményhez jutottak, amilyenhez hasonló egész eddigi életükben nem érte őket. A felkészülés alatt szerzett (vagy azok során felfedezett) új képességeket a szabadulást követően is tudják majd kamatoztatni.

”

**A REMÉNYHEZ, AZ ÉLET ÚJRA-
KEZDÉSÉHEZ MINDIG VAN
IDŐ, AZT NEM LEHET
LEKÉSNI,
CSAK AKARNI KELL!** ”

KISHÍREK

AZ ÉV KIÁLLÍTÁSA LETT A „HÁTSÓ FÜVES” CÍMŰ IDŐSZAKI TÁRLAT!

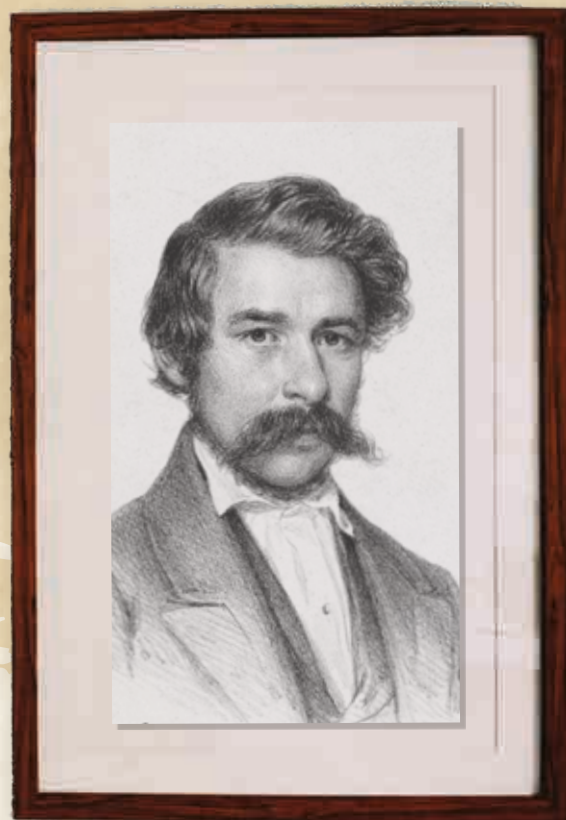
AZ ÉV KIÁLLÍTÁSA 2022 elismerés kitüntetéttje lett a sátoraljaújhelyi Kazinczy Múzeum "Hátsó füves – Egy eltűnő futballvilág képei" időszaki kiállítása.

Az elismeréseket november 3-án a Ludwig Múzeumban adták át. A Pulszky Társaság 2010-ben alapította a címet, mellyel évről-évre muzeális intézmények kiállítások megvalósításában megnyilvánuló tudományos felkészültségét, kreativitását, a közönséggel való kapcsolatteremtő képességét jutalmazza, egy múzeum állandó vagy időszaki kiállítását kiválasztva. A már megszokott három kategóriában folyt a megmérettetés: 4 millió forint alatti illetve feletti bekerülési költségű állandó vagy időszaki és virtuális kiállítások pályázhattak az elismerésre.

Idén rendhagyó módon öt tárlat is kiérdemelte a címet, melyek közül az egyiket kicsit közelebb érezzük magunkhoz, tekintve, hogy a kiállítás sikeréhez a Börtönmúzeum és a BV Holding Kft. Sátoraljaújhelyi Telephelye is hozzájárult műtárgykölcsönzéssel.

A tárlat egyik szociofotójához kapcsolódva egy fogvatartotti munkában készült focilabda és az úgynevezett "csikó" is látható, amelyen ülve a labdákat varrták az elítéltek Vácon, Sátoraljaújhelyen és Márianosztrán.

ARANY JÁNOS

Vörösmarty Mihály és Petőfi Sándor mellett Arany János a XIX. század harmadik nagy magyar költője. Elbeszélő költeményei a magyar epika csúcspontjai. Lelkekbe vésődő meséket költött, halhatatlan magyar alakokat teremtett.

Gyermekévek, ifjúkor

Nagyszalontán született 1817. március 2-án. Apja, *Arany György* és anyja, *Megyeri Sára* idősödő emberek voltak már, mikor fiuk megszületett. Tíz gyermekük közül nyolcat elvesztettek, csak a legidősebb *Sára* és a legfiatalabb *János* maradt életben.

Szegény, református család voltak, kicsiny, szűk udvarú házban éltek. *János* csendes gyermek volt, szívesebben üldögélt otthon, nem igazán játszott a többi gyerekkel. Apja hamuba írt betűkkel tanította olvasni. *Arany György* kalvinista ember volt, jól ismerte a Bibliát, ennek köszönhetően *János* első olvasmányai közé a Szentírás és a zsoltároskönyv tartozott.

Tizennégy éves korában *Arany* segédtanítói állást vállalt, hogy idős szüleit megkímélje a taníttatás költségétől. Két év után a debreceni kollégiumba ment, de már az első félév lesújtó volt számára mind anyagiakban, mind tanulmányi eredményekben. Kisújszállásra menekült segédtanítónak, ahol *Török Pál* rektor mellett helyreállt lelki egyensúlya. *Török Pál*, a későbbi pesti református püspök gazdag könyvtárában megismerkedett a klasszikusokkal és az akkori modern irodalommal.

Tizennyolc éves volt, amikor visszatért Debrecenbe. Hamarosan az első diákok között volt.

Belevágott a francia nyelv tanulásába, a latin klasszikusok mellett a német költészetet olvasta.

A tizenkilenc éves, félénk és tartózkodó fiatalember - mindenki meglepetésére - felcsapott vándorszínésznek. Csalódása azonban gyorsan bekövetkezett. Komoly szerepeket nem kapott, rosszul érezte magát a korhely cimborák között. Két hónapig tartott a kaland, amelynek azonnal véget vetett a sorsdöntő álmom: anyját halva látta: Máramarosszigetről - hétnapi gyaloglás után - lelkiismeret-furdalás közepette érkezett meg Szalontára. Álma szomorú valósággá vált: édesanyja haldoklott, édesapja megvakult.

„A város és az egyház előjárói részvétellel kintek sorsomat; még azon ősszel megválasztanak ún. korrektornak (tanító a rektor után, de több fizetéssel s több önállósággal, mint a többi altanítók). [...] Egy darabig atyámmal laktam, majd őt néném magához vevén, az iskola épületébe költöztem én is. E hivatal, melyben a magyar s latin grammatikai osztályokat tanítám, 1839 tavaszáig tartott, akkor egy évig írnok, azután rendes aljegyző lettem. [...] 1840 novemberében, 23 éves koromban, megházasodtam, szívem régi választását követvén.”

Választottja egy helybeli árva lány, *Ercsey Julianna* volt. 1841-ben megszületett első gyermekük, *Juliska*, majd 1844-ben a második: *László*.

Első irodalmi sikerek

Barátja, egykori debreceni diáktársa ösztönzésére *Arany* görög klasszikusokat kezd fordítani, majd angolul is megtanul. 1846-ban, a Kisfaludy Társaság irodalmi pályázatára *Arany* álnéven küldi be Az elveszett alkotmány című satirikus eposzát, mellyel megnyeri az első díjat. A Kisfaludy Társaság, amikor Az elveszett alkotmányi kitüntette, új pályázatot hirdetett népies elbeszélő költeményre.

„Készíttessék költői beszély, melynek hőse valamely a nép ajkain élő történeti személy, pl. *Mátyás király*, *Toldi Miklós*, *Kádár vitéz* stb. Forma és szellem népies legyen.”

Toldi históriáját a salontai néphagyomány is ismer- te, *Arany* pedig olvasta Ilosva- inak¹ *Toldiról* szóló történeteit, a hagyomány szerint szinte egy léleg- zetre megírta mind a tizenkét éneket. 1848 ele- jén a Kisfaludy Társaság tagjává választja, ké- sőbb pedig annak igazgatója lesz.

1848-49-ben a szabadságharc hűséges köz- katonája: nemzetőr. A szabadságharc bukása után állását veszti, mivel azonban nem volt je- lentősebb politikai szerepe, ez nem jár további következménnyel. Egy ideig járási írnok lesz.

1851 őszén a nagykőrösi egyháztanács meg- hívta *Aranyt* a gimnázium magyar irodalmi tan- székére. Családostul átköltözött Nagykorörsre, s kilenc éven át tanított a magyar mellett latint és görögöt. Tanítványai nagyon szerették. Egyik közülük így írta le *Arany* szemének varázsát:

„Sohasem láttam felnőtt embernél oly végte- lenül jószágos s oly nagy gyöngédséget kifejező szemeket, melyeket rendszerint valami fátyolfé- le takart, mint érett gyümölcsöt a hamva, s csak ha valami kedves, tréfás dolgot mondott cse- deszen, szelíden: akkor villant fel egy pillanatra a belső tűz zsarátnoka, s csodálatosanédes,

derült fénnel ragyogta be arcát. Befelé nézett, mint azok szoktak, akiknek gazdag benső világuk van.” *Arany* itt írta híres balladáit, melyek egye- dülálló költészetünkben. Közben megszülettek verstani és irodalomtörténeti tanulmányai is.

A pesti évek

1860-ban Pestre költözik, majd hamarosan megindítja a Szép- irodalmi Figyelő című heti- lapot. A lap elméleti igé- nyessége, magas intel- lektuális szintje azon- ban nem számíthatott a szélesebb közönség érdeklődésére. A kia- dó, Heckenast Gusztáv két év után nem vállal- ta a további megjelente- tést. Ezért *Arany* Koszorú címmel átszervezte a Szép- irodalmi Figyelőt.

Arany műfordítói tevékenysége igen jelentős: *Shakespeare*-fordításain túl (Szentivánéji álom; Hamlet, dán királyfi; János király) magyarította a világirodalom legnehe- zebb szövegei közt számon tartott műveket, *Arisztophanész* vígjátékait {A felhők, A mada- rak, Lysistrate stb.).

1865-ben az Akadémia titkára lett. Csaknem tízéves hallgatás következett írói pályáján.

Nyugdíjba vonulásától (1877) 1882-ig költé- szete ismét kivirágzott. A város zaja elől a Margit- sziget tölgyfái alá menekült. Kisebb verseit a kulcs- ra záródó Kapcsos könyvbe tisztázta le, keletkezé- sük sorrendjében, napra szóló keltezéssel, melyek Őszikék címmel csak halála után jelent meg. Egyik menedéke a zene volt, a másik pedig magányos, Duna-parti sétái, melyeket sohasem mulasztott el. Egy ilyen séta okozhatta a végzetes tüdőgyulla- dást. Karosszékében érte a halál 1882. október 22-én. Az egész nemzet gyászolta. Az Akadémia előtt tízezres tömeg volt jelen, a koporsó körül az egyetemi ifjúság állt díszőrséget. A Kerepesi teme- tőben helyezték örök nyugalomra.

„BEFELÉ NÉZETT,
MINT AZOK SZOKTAK,
AKIKNEK GAZDAG
BENSŐ VILÁGUK VAN.”

¹ Ilosvai Selymes Péter, olykor csak Selymes Péter (1520 körül – 1580 körül) magyar epikus énekszerző.

² A Szépirodalmi Figyelő esztétikai, kritikai és szépirodalmi hetilap volt. Szerkesztette Arany János, kiadta Heckenast Gusztáv. 1860. november 7-től jelent meg Pesten, hetenként kis 4-rét két íven. Megszűnt 1862. október 30-án.

Bontónság

ARANY JÁNOS MINDVÉGIG

A költő ezt a verset
1877. július 24-én vetette papírra.

A lantot, a lantot
Szorítsd kebeledhez
Ha jó a halál;
Ujjod valamíg azt
Pengetheti: vigaszt
Bús elme talál.

Bár a szerelem s bor
Ereidben nem forr:
Ne tedd le azért;
Hát nincs örömed, hát
Nincs bánat, amit rád
Balsors keze mért?...

Hisz szép ez az élet
Fogytig, ha kiméled
Azt ami maradt;
Csak az ősz fordultán,
Leveleid hulltán
Ne kívánj nyarat.

Bár füstbe reményid, -
S egeden felényit
Sincs már fel a nap:
Ami derűs, élvezd,
Boruját meg széleszd:
Légy te vitorabb.

S ne hidd, hogy a lantnak
Ereje meglankadt:
Csak hangköre más;
Ezzel ha elégszel,
Még várhat elégszer
Dalban vidulás.

Tárgy künn, s temagadban -
És érzem, az van,
Míg dobban a szív;
S új eszme ha pezsdül;
Ne vonakodj restül
Mikor a lant hív.

Van hallgatód? nincsen?
Te mondd, ahogy isten
Adta mondanod,
Bár pusztá kopáron
- Mint tücsöké nyáron -
Vész is ki dalod.

TUPTAD?

A Mindvégig című vers a költő életében nem jelent meg, arra csak halála után került sor. Az író ugyanis kételyek gyötörték a költői megszólalás lehetőségeivel kapcsolatban. A vers a bölcsesség, az életbe vetett hit verse.

TOP ÉRDEKESSÉG

Kosztolányi és Karinthy barátsága

Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső. Frici és Dide, avagy Desiré. Párosuk legendás. Kosztolányi Dezső huszonkét, Karinthy Frigyes húsz éves volt, amikor kezdetét vette az egész életükön átívelő barátság. Kapcsolatuk számtalan tréfával volt színezett, nem ismertek határt, ha a másik megtréfálásáról volt szó. Íme az egyik:

Karinthy egyszer képes volt egy egész gyereksereget felbélni barátja megviccelésére. A történet úgy szól, hogy a gyanútlan Kosztolányi Dezsőt egyszerre népes gyerekhad fogta körül, s a költő szorgosan osztotta ki az autogramokat a lurkóknak. Azonban a friss aláírás-tulajdonosok újra meg újra sorba álltak Kosztolányi elé, hogy az irodalmár harmadszorra-negyedszerre is papírujra biggyessze a nevét. – *Mondd, fiam, mire kell neked négy aláírás?* – kérdezte a költő meglepetten. – *Tetszik tudni* – jött a bemagoltatott válasz –, *ötven Kosztolányiért kapok egy Karinthyt.*

Ám az eset fordítva is megtörtént; az Így írtok ti szerzője sem kerülte el barátja autogramos beugratását. A felbérelt gyerekek egy alkalommal Karinthynek adták vissza a frissen aláírt papírokat, egy elnéző mosoly kíséretében: „Ja, hogy ön nem Kosztolányi? Akkor nem is kell!”

ÍGY ÍRTOK TI Fogvatartottak oldala

Szerkesztőségünkbe rengeteg vers és novella érkezett az elmúlt időszakban. Nehezen válogattunk a sok alkotás között, hiszen az összes érdekes lenne a megosztásra, de sajnos nem tudjuk mindet közzétenni. Azonban ez ne szegje kedvüket, hiszen a tehetségük számunkra nem kérdés. Ezúton is köszönjük az alkotásokat!

A NAP, HOLD ÉS A CSILLAGOK

Amilyen fényes a hold az égen,
olyan fontos vagy te nékem.
De mellette pár csillag is nagyon fénylik,
azok pedig a gyermekinket jelentik.

Te vagy a hold, s ők a csillagok,
ti jelentitek nekem a holnapot.
Ragyogjatok nekem nagyon sokáig,
hogy minden este eltaláljak hazáig.

Mikor még nem nekem voltatok,
a hold és a csillagok.
Mégis mindig csak
a helyes utat mutattátok.

A helyes út a Ti házatokhoz vezetett,
hisz ott várt rám szeretet.
Addig jártam e szeretet háza,
míg a szívem e család leláncolta.

Leláncolta, rabul ejtette,
szerelem lett belőle.
Lett ebből egy boldog család,
melyre mindenki várt.

Köszönöm a holdnak az égen,
hogy ennyi csillagot adott nékem.
Most már én a nap, s a társad vagyok,
hisz hold nélkül nincsenek nappalok.

Hoppál István

CÍM NÉLKÜL

Kérem, nyújtsa kezét bocsásson meg nekem,
Ezt a terhet nehezen cipelem.
Hibáztam ezt már tudom!
Isten előtt szívem tiszta,
Rábízom magam, ahogy ezt sok ember szokta.
Megbocsátás, fejem felszegem,
Két kezem arcomba teszem.
S mi eddig szívem nyomta,
Szabadság friss illatát hozta.
Napok, hetek, évek teltek,
Hamarosan szabad leszek!
Ön felnyitotta szemem,
Most már a helyes utat követem!

L. Roland

NÉMA BÁNAT

Én úgy igyekeztem megnyugodni, már a szívem se mer dobogni! Lélegzetem is visszafojtom, de ami fáj, én már ki nem mondom! Kinek beszéljek róla? Tán a szélnek? Vagy odafent a ködös szürke égnek? Panaszkodjak esőnek, hónak, zivatarnak? Vagy egy rideg falnak? Drágám a papírra is írva hiába, belesikítani a nagyvilágba! Akármilyen hihetetlen, én már nem bírom türelemmel! Hát így maradtam. Így kifosztva a szerelemtől elszakítva! Csitulj szívem, ne merj dobogni csak, hagyd a lángotellobogni. Beszéljen helyettünk a néma bánat, odabent a szívnek önmagába.

Horváth Henrik

Bűntudás

ANYÁM UTOLSÓ LEVELE

Ma is itt élsz bennem,
mintha el se mentél volna,
mintha szíved szívem volna.

Ma is újraolvastam utolsó leveled,
mintha tegnap írtad volna,
mintha egy évvel ezelőtt volna.

Ha egy évvel ezelőtt volna,
még hallhatnám édes hangod,
még mosolyra fakaszthatnám arcod.

Ha egy évvel ezelőtt volna,
még tehetnék valamit,
mégse tennék semmit.

Rabságom megköti kezem,
s tehetetlenül kellene végig nézmem,
tehetetlenül, minden nap átélmem.

Ezért elteszem drága leveled,
hogymint egy évet újra pihenjen,
hogymint egy év múlva visszatérjen.

Ráduly Zsolt

HA EGYSZER

Ha engem egyszer szeretni szeretnél
ne hidd, hogy könnyű dolgot tennél.
Jutalmad tán semmi léssen,
csak én leszek, de úgy egészen.
Fejtől-lábig, lélektől-bábig,
ébren-alva, szólva vagy némán.
Kérlek, mindig viselj gondot énrám.

Amit nékem adsz jókedvvel adjad,
csak úgy add, mintha adnád magadnak.
Hogyha félnék a sötétben
simogass meg észrevétlen.
Bújj hozzám úgy, mint az árnyék,
ölelj szorosan, hogyha fáznék.

Ha a családomra emlékeznék
csak csendesesen simulj mellém.
Amit tőlük kapnék mostan,
Tőled kapjam, de szorosan.
Kardos Ágnes

REMÉNY

Keserűség és bánat mely mérgez
felemészti a lelkemet végleg.
A halál biztos megváltás lenne,
de ennek nincs még itt az ideje.

Oly sok dolog vár még rám!
Egy szerető szempár, aki kint vár.
Kicsi karok, mik átölelnek
és soha többé el nem enged.

Egy hang, mely azt suttogja: Mama,
és azt mondja, ne hagyj el soha.
Legyél velem egy életen át,
és szeretni foglak egy örökléten át!

Kardos Ágnes

BŰNBÁNÓ IMA AZ ÁLDOZATOKÉRT...

Mindenható Mennyei Atyám Örök Isten, az Úr Jézus Krisztus
nevében bűnbánó szívvel jövök Eléd. Kérlek hallgass
meg engem! Vétkeztem ellened és embertársaim ellen sok
Szentségtörést követtem el összetörve szíveket lelkeket ezzel
fájdalmat és csalódást okozva, félelmet és kétségbeesést keltve bennük.

Bizalmatlanságot teremtettem a viselkedésemmel Te irántad és embertársaimmal szemben.

Bűnbánó töredelmes szívvel kérek, hallgass meg engem! Mélységesen bánt, ahogy ezidáig így él-
tem, önzőn, gőgösen, mértéktelenül, engedetlenül, szeretetlenül minden lelkiismeretfurdalás nélkül
sok bűnt és szentségtörést elkövetve. Nagyon sajnálom és szégyenlem a múltbéli viselkedésemet,
lelkiismeretem megnyitva, így osztozom minden fájdalmukban fohászommal áldást kérve rájuk. Min-
denható Mennyei Atyám Megbocsájtó Irgalmas Isten, én, az új ember teljes megbánással kérem,
hogymint megenyhülj bennem, és amik ellen vétkeztem velem szemben. Kérlek, hallgasd meg kérésem
Minden Lelkek Gyógyítója! Vedd oltalmadba kegyelmesen mindazokat az embereket, akik áldozatul
estek általam, és más bűnös emberek által. Küldj melléjük angyalokat, szolgáló szellemeket, hogy
vigyázzanak rájuk. A szeretet, a boldogság és a békesség ne pártoljon el tőlük soha, és kíméld meg
őket minden súlyos testi-lelki csapástól. Óvd meg kérek a veszélytől őket, ami leselkedik rájuk, és
erőiket meghaladó lelki megpróbáltatásoktól. Vegye őket körül az öröm, a gyógyulás és a vigasz-
talás koszorúja. Áldd meg és árazd ki rájuk Szentlelkedet, hogy tiszta szívvel és lelkiismerettel élhes-
sünk egymás mellett, békességben, szeretetben, és megbocsájtásban. Mindenható Mennyei Atyám
Jóságos Isten, kérek, fogadd el tőlem őszinte fohászom és váltsd valóra kérésem, hogy a megbo-
csájtás öröme osztozhassak minden áldozattal és megújult bűnbánó emberrel, Te benned. Áldassék
a Neved, és a Te Szent Fiad Jézus Krisztus, örökön örököké!

H. Károly

ÍRJ OKOSAN! Helyesírás

Húzza alá a helyesen írt szót!

muszáj	muszály	múszáj
mindig	míndig	míndíg
autószervíz	autó szervíz	autószerviz
teccik	tetszik	tetcik
keztű	kesztű	kesztü
külömbség	különbség	külmömség
barátság	barácság	baráccság
segéjje	segélyjel	segéllyel
dereje	dereye	derejje
átkelő hely	átkelőhej	átkelőhely

Egy kis nyelvtan, hogy okosan írj!

- Ha az igekötő közvetlenül az ige előtt áll, egybeírjuk, pl. Megkínálta
- Ha az igekötő az ige után áll, különírjuk, pl. Kínáld meg!
- Ha az igekötő és az ige közé egyéb szavak kerülnek, akkor különírjuk, pl. Meg szeretnéd kínálni?

Az igekötők listája:

abba-, agyon-, alul-, alá-, alább-, által-, át-, be-, bele v. belé-, benn-, egybe-, együtt-, el-, ellen-,
elő-, előre-, észre-, fel v. föl-, félbe-, félre-, felül- v. fölül-, fenn- v. fönn-, hátra-, haza-, helyre-, hoz-
zá-, ide-, jóvá-, keresztül-, ketté-, ki-, kölcsön-, körül-, körbe-, közbe-, közre-, közzé-, külön-, le-,
létre-, meg-, mellé-, neki-, oda-, össze-, rá-, rajta-, széjjel-, szembe-, szerte-, szét-, tele-, teli-, tova-,
tovább-, tönkre-, utol-, túl-, újjá-, újra-, utána-, végbe-, végig-, végre-, vissza-

C	V	B	U	D	A	P	E	S	T	P	U
Z	N	V	C	M	I	W	V	Y	T	K	B
E	G	E	R	Z	W	X	K	A	Q	K	É
L	Q	N	L	V	Q	G	Y	C	M	T	K
E	P	B	O	V	R	N	L	É	R	N	É
M	R	É	Q	T	Á	O	R	Á	E	Z	S
W	W	B	C	B	K	P	V	C	O	D	C
X	E	L	A	S	Z	S	E	I	R	E	S
T	U	T	I	S	O	R	S	Ó	I	G	A
K	A	M	E	P	B	F	Y	N	H	E	B
T	G	V	A	E	H	G	G	E	K	Z	A
X	Q	K	D	K	O	N	L	O	Z	S	F

Megyeszékhelyek

Találd meg a Városokat!

Budapest
Debrecen
Győr
Szeged
Veszprém
Pécs
Békéscsaba
Eger
Szolnok
Tatabánya
Miskolc

Börtönűjság

JÓ KÖNYVEK ... Olvass el!

Egyesek szerint időpocsékolás, mások szerint jó szórakozás. Alig százötven éve vált mindenki számára elérhetővé, ám a digitalizáció következtében máris veszélybe került. Pedig ha leszokunk az elmélyült olvasásról, olyasmiről mondunk le, amitől jobb emberré válhatunk. Reméljük, hogy az itt ajánlott könyveknek köszönhetően Önök is megindulhatnak ezen az úton.

SZERB ANTAL - UTAS ÉS HOLDVILÁG

A világsikerű magyar regény főhőse, *Mihály* épp a nászútján döbben rá, hogy az előtte álló jövő egyáltalán nem kecsegtető számára. Házassága kényszerből kötött, ő maga pedig lemondott mindenről, amiben fiatalon hitt. Miután véletlenül rossz vonatra száll, egyedül találja magát Olaszországban, és eme isteni szerencsének hála, önkereső útra indul, miközben barátok és ifjúkori eszmények után kutat magában és a külvilágban egyaránt. Az elgondolkodtató történet fontos igazságokra döbbsen rá, így, ha te is útkeresésben vagy, kortól és nemtől függetlenül ez a regény biztosan megszólít majd.

MARIANA LEKY - AMIT CSAK A SZÍVÉVEL LÁT AZ EMBER

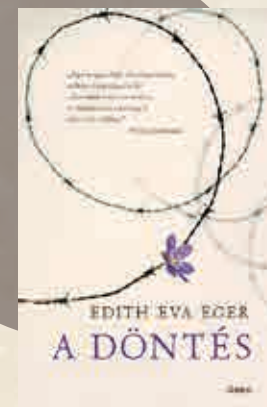
Egy westerwaldi kis falucskában él a hetvenéves Selma, aki azon kívül, hogy úgy néz ki, mint egy híres tévés műsorvezető, a halál kényszerű hírnöke. Valahányszor egy okapi jelenik meg álmában, a faluban egy napon belül valaki meg fog halni. Ezért aztán a furcsa álmot követő 24 órát a falu valamennyi lakója készenléti állapotban tölti: ki vágyva a halálra, ki rettegve az eljövételétől. A feltételezett utolsó napon régi titkok kerülnek felszínre, vagy épp ellenkezőleg: elhallgatott vágyak és érzelmek merülnek újra feledésbe. A mélyen emberi, szívet és lelket melegengető regény barátságról, szövényes emberi kapcsolatokról és nem utolsósorban szeretetről és szerelemről szól.

ROBERT MERLE - VÉDETT FÉRFIAK

Robert Merle antiutópiájában halálos, de kizárólag a nemzőképes férfiakat fenyegető járvány söpör végig a világon. A kór a legnagyobb pusztítást az Egyesült Államokban végzi, ahol hamarosan egy férfi-gyűlölő elnökszöny kerül hatalomra. A fegyveres női milicisták által őrzött „védett zónák” egyikében, Blueville-ben tudósok kis csoportja kutatja a betegség ellenszerét - ők a címben szereplő „védett férfiak”.

A járvány radikálisan átalakítja a társadalmat, s különösképpen a család intézményét, hiszen a férfiak tömeges pusztulása miatt a monogámia immár szinte bűnné válik. Ez számos tragikomikus incidenshez vezet, melyeket Merle megértő humorral tár az olvasó elé.

EDITH EVA EGER - A DÖNTÉS

Ez a könyv irodalmilag és tartalmilag is egy remekmű, melyet mindenkinek el kellene olvasnia, aki szeret emlékiratokat olvasni, valamint nyitott a pszichológiai tanítások iránt. Minden élethelyzetben sokat segíthet ez a könyv, hiszen tele van hiteles, őszinte és valóságos történetekkel. Ez a könyv egy útmutató és akár mankó is lehet, egy kiút saját életünk börtönéből, egy tudatos és örömteli döntés az élet és a szabadság mellett.

KARINTHY FRIGYES - UTAZÁS A KOPONYÁM KÖRÜL

Karinty Frigyesnél 1936-ban agydaganatot diagnosztizáltak, ebből az élményből született az Utazás a koponyám körül című regénye. A könyvben részletesen beszámol a történekről, kezdve a hirtelen rosszullétektől a hallucinációkon át, a betegség felismerésétől az elfogadásig. Bár nem volt pénze agyműtetre, a budapesti értelmiség egy emberként fogott össze az íróért, és összegyűjtötték a műtéthez szükséges összeget. A műből nem hiányozhat a Karinty-féle humor, és minde mellett máig aktuális, hiszen ez az első, páciens által írt betegség- és gyógyulástörténet.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

... legyél te is író!

A Börtönűjság szerkesztősége irodalmi pályázatot hirdet, fogvatartottak számára, mesék és novellák írására és beküldésre, szabadon választott témában. Tematikai megkötés nincsen, viszont a szerkesztőségünk szívesen veszi ha a műhöz esetleg illusztráció is tartozik. Minden pályázó egy darab nyomtatásban meg nem jelent művel indulhat.

A nyertes pályaműveket a következő lapszámunkban tesszük közzé.

Beküldési határidő: 2022. december 30.

ADVENT ✨ Meghitt várakozás

Lippai Csaba, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet börtönlelkészének írása csodás képet fest arról, mit jelent Advent fényében megmerítkezve kincsre lelni a legnagyobb nehézségben is.

Ha csak egy cikket olvasnánk ma el, ez legyen az!

Meleg szívvel ajánljuk olvasóink figyelmébe az alábbi sorokat.

Advent – eljövétel, várakozás az eljövételre, egyben vágyakozás egy Találkozásra, amelyben Isten ember-szeretete a legcsodálatosabb módon nyilvánul meg. A szívünk már előre örvendezik, ha rágondol a Másikra (Az eljövendő Messiásra), az örömdetes eseményre. Ez a felfokozott állapot, készüllet határozza meg e négy hetet.

Talán úgy kellene megélnünk az adventi utazásunkat, mint ahogy a három keleti bölcs, akik útra kelnek a csillagot követve, hogy megtalálják az új királyt, életükkel és ajándékaikkal hódoljanak neki.

Az advent nem statikus időszak, hanem folyamat, melyben megszűnik a sötétség és győzedelmeskedik a világosság. Ezt szimbolizálják az adventi koszorú gyertyái, amelyek egyre több fényt közvetítenek, a bűn sötétségével szemben. Az emberiség Ádám és Éva bukása óta várta a Megváltó megszületését, megjelenését. (Advent tágabb értelmezésében benne van a Krisztus dicsőséges második eljövételének, a Parúziának a várása is.)

A görögkatolikus egyházi kánon így örvendezik: „*Ki a békesség Istene és az irgalmasság Atyja vagy, leküldted a nagy szövetség békeosztó angyalát, ki által az istenismeret világosságára megtanítottunk, azért dicsőítünk Téged Ember-szerető.*”

Gyermekkori emlékem egy adventi gyertyagyújtás egy nagy bazilikában: a főpap mondja a prédikációt nagy lelkesedéssel, a beszéd közben megszűnt az áram, s a sötétben megszűnt a prédikáció is, mert olvasta az atya... Kínos, ha nincs meg bennünk a tanítás. Az élet sötétjében sem feledhetjük Isten bölcs tanait, hiszen ezek át-

segíthetnek az életünk áramszüneteiben.

Az Advent jelképei és hagyományai sok évszázad óta segítik a hívőket a csendes elmélkedésben és böjtökön keresztül életük megújítására, segítenek letenni régi énüket és újjászületniük *Krisztussal*. Az adventi népszokások szereplői is megfeddik a lustát, a gonoszt, és a jót ajándékozzák. Miklós püspök, gyermekeink Mikulása is így tesz névnapján a gyermekekkel.

De nemcsak az asztrológusok indulnak útra, hanem *Mária* és Jegyese is közeledik a Helyhez, ahol a nagy csoda beteljesedik. *„Midőn József Betlehem felé közeledve, szomorúan tekintett reád, ó szűz, te így kiáltottál föl hozzá. Miért búslakodol, hogy viselősen látsz engem, teljességgel nem ismervén a velem történt félelmes titkot? Vess félre minden félelmet és ismerd fel a csodálatosságot, mert az Isten irgalmából a földre száll le, s méhem őt, mint testet fogadta magába, kit mint újszülöttet fogsz szemlélni, s hátaltelen fogsz hódolni, mint teremőd előtt, kit az angyalok szünet nélkül magasztalnak és dicsőítenek az Atyával és Szentlélekkel egyetemben.”*

A kedves olvasó bizonyára észreveszi, hogy a középkori bizánci énekmondók stílusa fennkölt, mai életünkhöz, stílusunkhoz túlzottan ünnepélyes. Ez a sokaknak túlzónak tűnő rajongás nem akarja a Szentírás egyszerű szavait megmásítani, hanem sokszorososan megismétel, kiegészít, érthetőbbé, hitvalóbbá teszi az imádkozó, hívő életét. Végül nekünk is útnak kell indulnunk, hogy lelkünkben odaérjünk Betlehembe, ahova odaértek kozmikus úton az angyalok, poros, sáros úton a pásztorok is. Nekünk is ott a helyünk. Nekünk is meg kell hallanunk a próféták ujjongását, az angyalok szózatát az isteni dicsőségről, és a

*”Isten eszközévé kell válnunk
a szeretet közvetítésében.*

Találj egy célt, egy mottót, egy gondolatot, vagy kapcsolatot,

*mely az ez évi adventedet szebbé,
jobbá, tökéletesebbé teheti.”*

Dienes Valéria

földi ember békéjéről és örömről.

Az ünnepekről is le lehet maradni, ha késlekedünk, ha csak a külsőség számít, ha nem értékeljük megfelelően, ha kényszernek éljük a bennünk már kihalt szeretet ünnepét.

A börtönben levőknek a Karácsonyra való készülletben ott van a félelem is: „*hogyan fogom bírni az én Józsefem, az én Máriám, az én gyermekem nélkül?*” Adyval fölkiáltani: „*de jó volna mindent elfeledni, de jó volna játszadozó Gyermekek lenni. Igaz hittel, gyermek szívvel, a világgal kibékülni, szeretetben üdvözülni.*” A börtönben Kassák Lajos így érzett: „*megbújtunk az emberi álarcok mögött, maga a teremtmény sem ismerne fel bennünket, s meggörnyedt hátunkon, mint hétköznapijaink szennyesét cepeljük bánatunk, félve, hogy zajt ne üssön a lélek.*”

Az adventi út segíthet megbocsátani másoknak, s ha szeretettel fordulsz az Ég felé, megbocsátasz magadnak is. Márai Sándor szerint: „*Az életnek értéket csak a szolgálat adhat, amellyel az emberek ügye felé fordulunk.*” Ebben az időszakban legyünk odafordulóbb az Istenhez, és elérhető lesznek a másoknak, ez ha szívből jön, valódi „szolgálat”. Az egyik édesanya mesélte, ha szabadul, úgy fog majd gyermekével aludni, hogy alvás közben fogja kicsikéjének a lábát. Kérdeztem, miért? A látogatáson a kezét megérinthettem, de énnekem a többi része is hiányzik, s ha hazamegyek még a lábát is fogom ölelni. Aki szeret, annak a másiktól sosem elég.

Milyen jó az Advent: a Várakozás, a Készülődés, az Ajándékozás és végül a Beteljesülés ünnepe. Milyen a helyes böjt? „*Kend meg fejedet, és mosd meg arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van: a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik,*

megjutalmaz téged.” (Mt 6,18) Az Isten előtt kedves adakozásról: „*Vigyázzatok, kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, csak azért, hogy lássák azt.*” (Mt 6,1) Ez vonatkozik az imádságra is: „*ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcákon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek.*” (Mt 6,5)

Tehát semmiben ne az emberek tetszését keressük, hanem Istennek akarjunk tetszeni, ne külsőségekre helyezzük a hangsúlyt, hanem bensőségesen igyekezzünk megélni ezt a szent időszakot! Keresni a belső csendet, melyből kihallatszik: Isten szeret, és figyel Téged, fontos vagy neki. Szerencsés az a fogvatartott, aki részt vehet valamilyen áhítaton, színdarabban, pásztorjátékban. De akinek ez nem adatik meg, az is tisztába teheti környezetét, káoszából kozmosszá alakíthatja életét. „*Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged*” - a régi szentencia jó hatását magunk is megtapasztalhatjuk. Dienes Valéria: *”Isten eszközévé kell válnunk a szeretet közvetítésében. Találj egy célt, egy mottót, egy gondolatot, vagy kapcsolatot, mely az ez évi adventedet szebbé, jobbá, tökéletesebbé teheti.”*

Jézus mondja: „*Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek.*” (Mt 5,9)

Én ezzel a mondattal kívánom megajándékozni és inspirálni a Börtönújság olvasóit, hogy sikerüljön mindenkinek megbékélnie sorsával, szeretteivel, munkatársaival, zárkatársaival. Ezek a kis békék idővel valóban Isten gyermekeivé tesznek mindnyájunkat! Hatvanadik életévemben, harmincnégy évi papi, tizenhét évi börtönlelkész munkám mindennapjaiban én is ezt a sémát követem és Isten áldását kérem mindenkire, aki várja az Üdvözítőt, és hittel elé tárja életét! —

KISHÍREK

Hitélet

MISSZIÓS ÉRKEZETT A MISSZIÓS VASÁRNAPRA

Varga János verbita szerzetes tartott szentmisét a fogvatartottaknak a missziók világnapja alkalmából Sátorajáújhelyen.

A katolikus egyházban 1926. óta hagyomány a missziós gondolat tudatosítása október folyamán, ezért vált az október a világmisszió hónapjává, minden év október harmadik vasárnapja pedig II. János Pál pápa rendeletére a világmisszió vasárnapja. A missziós vasárnap arra hívja fel a figyelmet, hogy az egyház természeténél fogva missziós, ezért fontos, hogy minden tagja ossza meg a hit ajándékát azokkal, akik még nem kapták meg. Nem véletlen, hogy Ferenc pápa idén „*Tanúim leszek*” (Ap-Csel 1,8) címmel adott ki körlevelet a naphoz kapcsolódva, utalva arra, hogy a mai világban a hitről szóló beszédnek és tetteknek ugyanakkora súlya van.

Idén a világnap október 16-ára esett. Ez alkalmából a Sátorajáújhelyi Fegyház és Börtönbe látogatott és a fogvatartottak számára misét mondott a hosszú ideje Argentínában szolgáló

ló Varga János SVD verbita missziós atya, aki háromévente járó szabadságát magyarországi evangelizációval tölti. Sátorajáújhelyi prédikációjának központi gondolata kifejezetten az elítélteknek szólt, amikor a pápa üzenetéhez kapcsolódva hangsúlyozta: „*A gyógyulás a bűnbánatból fakad, amiből egy új élet kezdődik. Ez a bűnbánat tesz képessé minket arra, hogy befogadjuk az Úr által adott élő szívet, és gyümölcsöket hozunk, mégpedig a szeretet gyümölcsseit.*” A szentmise egyéni áldással zárult.

SHANA TOVA!

Kilenc fogvatartott ünnepelte a zsidó újévet a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben.

A börtön lelkészei elhivatottak amellyel, hogy az objektumokban elhelyezett fogvatartottak számára – a vallási hovatartozásnak megfelelően – a lehető legmagasabb színvonalon biztosítsák a vallásgyakorlási lehetőségeket, valamint az azokkal kapcsolatos vallási szertartások végzését.

Az idén szeptember 25-én kezdődő Ros Hásáná (vagyis a zsidó újév) alkalmából 9 fogvatartott ünnepelte, hogy a vallásuk szerinti 5783. évbe léptek. A kétnapos ünnep során a hívők igyekeznek meghallgatni a sófárfúját, hiszen a sófár hangja ébresztőt fúj a lelküknek: emlékeztet arra,

hogyan kezdjenek el visszatekinteni az elmúlt év eseményeire, majd a tanulságokat levonva, megújul, megtért szívvel forduljanak az új év felé.

A Gyorskocsi utcai objektumban elhelyezett zsidó vallású fogvatartottaknak az épület előtt egy gyülekezeti tag fújta a kosszarvból készült kürtöt (sófárt), amely a hagyomány szerint megnyitotta az eget az imádságok Istenhez való közvetlen eljutása érdekében. A vallásgyakorló hívők pedig az utcafronti ablakoknál végezheték az ünnepi szertartást.

Börtönügy

NE FÉLJETER, MERT ÍME, NAGY ÖRÖMET HIRDETEK NEKTEK,
AMELY AZ EGÉSZ NÉP ÖRÖME LESZ:
ÜDVÖZÍTŐ SZÜLETETT MA NEKTEK,
AKI AZ ÚR KRISZTUS, A DÁVID VÁROSÁBAN

Lukács 2:10-11

AZ AGAPÉ JEGYÉBEN

Börtönmisszó tagjai jártak az állampusztai intézetben.

Május második szombatján az intézet solti objektumában a budapesti pünkösdi Agapé gyülekezet három tagja, egy református testvér kíséretében „mindenféle jóval” szolgált a rabok felé: igei tanítás, bizonyásgátételek és énekek. Az objektum kápolnájában 15 fogvatartottnak beszélt a négy missziós, akik közül ketten személyesen is megtapasztalták a börtönéletet. A saját élményből fakadó gondolatok, történetek erőteljes hatást gyakoroltak az elítéltekre.

A Börtönársaság 16 éve börtönmisszióban szolgáló tagjai két alapvetés mentén viszik a börtönökbe Isten üzenetét: „Feltétel nélküli sze-

retet” (agapé), és „Értékes vagy!”. Az esemény ötletgazdája Sándor, aki a 90-es évek vége felé éppen az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetből szabadult. Elmondása szerint „Istentől messze elrugaszkodott” életet élt. Megszabadulva „évtizedes súlyú” testi-lelki terheitől, most is hálásan, örömteli szívvel él Isten közelében, és segít ott és úgy, ahol, és ahogy tud.

A fogvatartottak örömmel fogadták a missziósokat és reménnyel távoztak a kápolnából, magukkal víve üzenetüket, mely szerint minden ember fontos Istennek és senkit nem küld el, aki őszintén és bizalommal közeledik hozzá.

GYERTYAGYÚJTÁS ÉS MEGEMLÉKEZÉS

NYÍREGYHÁZÁN, KALOCSÁN ÉS SZEKSZÁRDON

A Kalocsai Fegyház és Börtönben közös gyertyagyújtással és imádsággal emlékeztek a fogvatartottak elhunyt szeretteikre. Az intézet kápolnájában felkínálták a közös gyertyagyújtás és imádság lehetőségét, amellyel az idén is sokan éltek a fogvatartottak közül.

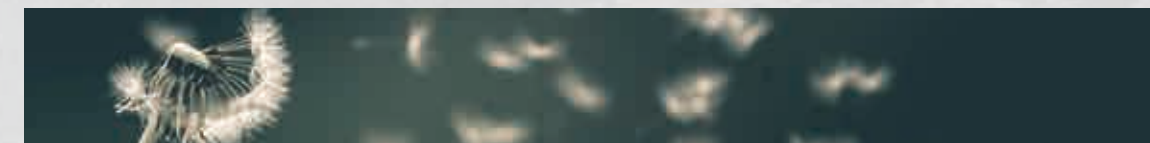
A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben is lehetőség nyílt a fogvatartottak részére a megemlékezésre. Október 30-án az intézet kápolnájában Lippai Csaba börtönlelkész tartott szentmisét, amelyen a résztvevő fogvatartottnak lehetőséget biztosítottak gyertyagyújtásra egy-egy méccsel, valamint közös imádkozással emlékezhettek elhunyt szeretteikre. Az intézet lelkésze által

megtartott istentisztelet a résztvevők számára vigasztalást nyújtott. A Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottai is megemlékeztek az elhunyt szeretteikről a bv. intézet lelkészével tartott közös imádsággal és zenés műsoros kísérettel. Az eltávozott személyekre való visszatekintésnek, az emlékek felidézésének fontossága a fogvatartottak körében is kiemelt jelentőséggel bír.

A hagyományokon alapuló ünnep az elhunytakra való megemlékezésre és az ő lelkük „létezésére” vagy tovább élésére hívja fel a figyelmet, mely a lelkek halál utáni állapotát szeretné rendezni, velük megbékélni vagy nekik segíteni.

PÜSPÖKI ISTENTISZTELET
A TISZALÖKI FALAK KÖZÖTT

Pünkösdt követő ünnepi istentisztelet volt a Tiszalöki Büntetés-végrehajtási Intézetben. A különleges alkalmon Főtiszteletű Balog Zoltán, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, a Zsinat lelkeszi elnöke valamint Főtiszteletű Dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hirdette az evangéliumot.

„VIGYÁZZ MAGADRA!”
„VIGYÁZZON RÁTOK A MI
URUNK!”
„FELÉRTÉKELŐDTEK
EZEK A MONDATOK
A MAI VILÁGBAN!”

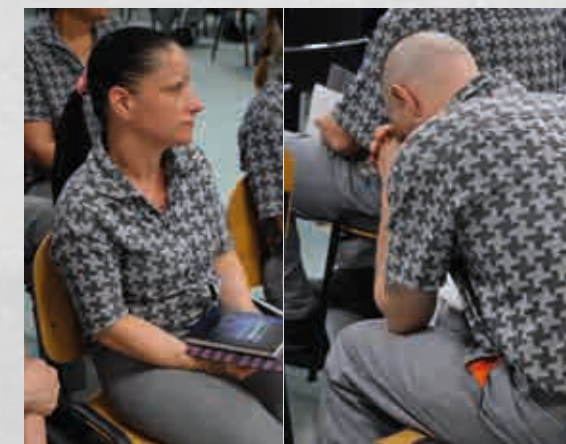
– emelte ki Főtiszteletű Dr. Fekete Károly püspök az igei köszöntőjében. Kiemelte, hogy buzdítsuk egymást, bátorítsuk és támogassuk a másikat!

„ÖRÖMHÍR!”
Nincs olyan helyzet, amelybe nem szólna bele az evangélium. Az örömhír a legnehezebb, legszomorúbb, legörömtelibb és a legemelkedettebb pillanatokban is ott van. Így volt ez pünkösdkor is. Főtiszteletű Balog Zoltán püspök igehirdetésében Zákeus történetét elevenítette meg Lukács evangéliumából.

„MERT AZ EMBERFIA
AZÉRT JÖTT, HOGY
MEGKERESSE ÉS MEG-
TARTSA, AMI ELVE-
SZETT.”

A programon Gyenge-Bíró István bv. ezredes, parancsnok ünnepi köszöntőjében kiemelte az esemény fontosságát, amely nagy reintegrációs jelentőséggel bírhat abból a szempontból is, hogy a pandémia okozta korlátozó intézkedések feloldását követően ez az alkalom ismételt közelebb hozta a külvilágot a zárt intézeti viszonyok között élőkhöz. Megköszönte Dr. Fekete Károly püspöknek, hogy a több mint két éven keresztül tartó félelemmel, aggodással sokszor erőtlenséggel teli időben végig az intézetben élőkhöz volt lélekben. Virtuális és személyes jelenlétével egyértelművé tette a személyi állomány és a fogvatartottak számára az Istenben való hit reszocializációs erejét. A parancsnok továbbá köszönetet mondott a püspöknek, hogy jelenlétével és igehirdetésével támogatta az intézet lakóit és dolgozóit a vészhelyzetek idején.

Ezt követően a fogvatartottak ünnepi előadására került sor, amely a húsvét és pünköszt közötti időszak érzelmi szenvedéseit, vívódásait mutatta be Túrmezei Erzsébet, Kárász Izabella, Győrfi József, Somogyi Imre és Ernst Lange tollából.

Börtönügy

PÜNKÖSD A DEBRECENI BÖRTÖNBEN

Istentisztelet keretében emlékeztek a rabok a Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben.

**“A PÁRTFOGÓ PEDIG, A SZENT-
LÉLEK, AKIT AZ ÉN NEVEMBEN
KÜLD AZ ATYA, Ő MEGTANÍT
MAJD TITEKET MINDENRE,
ÉS ESZETEKBE JUTTAT
MINDENT, AMIT ÉN
MONDTAM NEKTEK.” JN 14,26**

– hallhatták az igemagyarázatot az ünnepi alkalmon résztvevők. „Tűz szállt alá a mennyből. Egy-egy lángnyelv pihent meg a tanítványokon és egyszerre nyelveken kezdenek szólni. Jézus csodatételei megsokszorozódtak – pont úgy, ahogy előre jelezte.”

A fogvatartottak az Istentisztelet során emlékeztetükbe véshtették, hogy a Szentlélek bölcsességet, korábban nem létező tudást és határtalan bátorságot is adott.

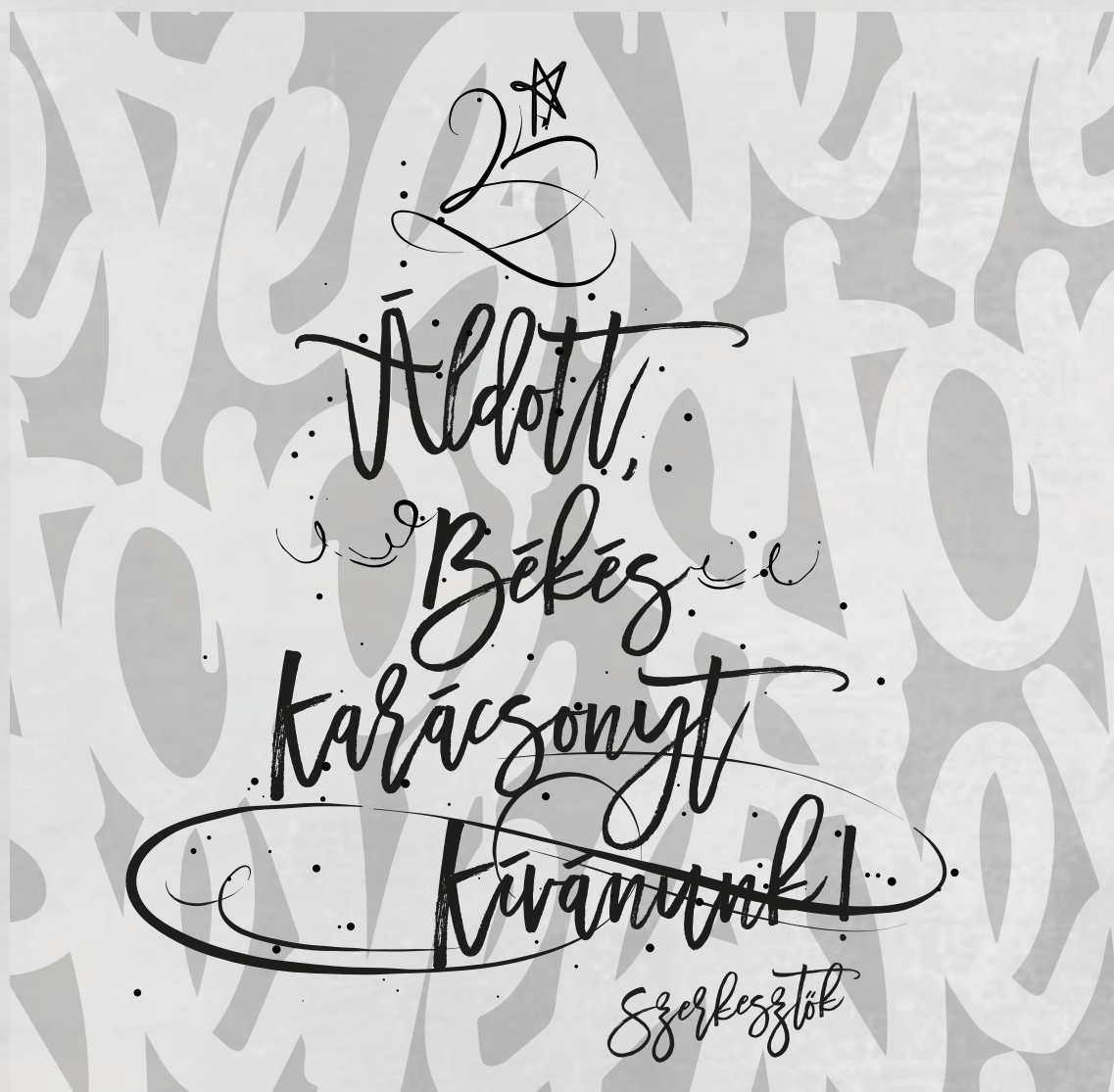
Mint az elhangzott:

„Egy félénk, bezárkózott egyházat kiküld a falakon kívülre, hogy az egész földnek elmondják a megváltás jó hírét. Ott vannak az ünnepben egyéni érzéseink, emlékeink is gyermekkori ünnepeinkkel kapcsolatban.

Mint a nagymama pünkösdi rózsája.

Vagy mint a nyár, ami ilyenkor már évről évre érezhetően közelít.

Csiksomlyó és a búcsú közös élménye, amely sok ezreknek adott lelki feltöltődést.”

A TELEVÍZIÓZÁS VILÁGNAPJA

November 21.

1996. november 21-én és 22-én az ENSZ tagállamai kétnapos konferenciát tartottak, amely televíziós világfórumként vált ismertté.

Ezen a megbeszélésen az ENSZ-tagállamok vezető médiaszemélyiségei azért találkoztak, hogy megvitassák a televízió szerepét a modern világban.

Ebből a világfórumból nőtt ki a televíziózás világnapja, az ENSZ ekkor nyilvánította november 21-ét a televíziózás nemzetközi napjává. A televíziózás világnapjának (*World Television Day*) alkalmából a műsorszolgáltatók és internetes tartalomszolgáltatók minden évben világszerte egy 30 másodperces reklámfilmeket tesznek közzé, amelynek általánosságban a televízió társadalomra gyakorolt hatását jeleníti meg.

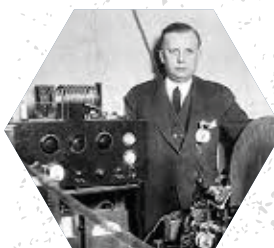
A televízió összetett szó (*görög-latin eredetű*): a tele szó a távolba látásra utal, míg a vízió a vizualitást hangsúlyozza, tehát a látható élmény létrejöttét. Ősét egy német mérnök *Paul Nipkow* alkotta meg 1884-ben. Egy azóta *Nipkow-tárcsának* nevezett szerkezettel sikerült egy adott képet elektromos jelekké alakítani, ezt a folyamatot 1926-ig nem tudta távolra kiterjeszteni. Később, 1926-ban aztán eljött a nagy áttörés napja, *John Logie Baird* skót feltalálónak sikerült képet közvetítenie London és Glasgow között, a kísérleti közvetítésben egy maszk homályos képe bukkant elő a képernyőn. Három évvel később, 1929-ben kísérleti jelleggel már a BBC a skót feltaláló televíziójával kezdte sugározni ki-

sérleti adásait, 1936-ra pedig a világ első olyan adója lett, amely rendszeres, napi háromórás műsorról szórakoztatta a nézőket.

Németországban 1935-ben, az Egyesült Államokban 1939-ben, Magyarországon 1953-ban járult hozzá a Magyar Televízió Vállalat megalapításához a Minisztertanács. Eleinte egy 14-szer 18 centiméteres képméretű vevőkészüléken voltak láthatók az első próbadások. A TV népszerűségének és hatékonyságának alapja az audiovizualitás, vagyis a kép-és hanganyag együttes (*és integrált*) sugárzásának képessége. Magyarországon a televíziózás 1954 januárjában kezdődött az M1 Magyarorszag első csatornájának kísérleti adásaival, ebben az évben helyezték üzembe az első adóállomást a Széchenyi-hegyen, de az első próbaadást a Gyáli úti Posta Kísérleti Állomásról sugározták. 1955 augusztusára viszont már megszületett a szériagyártásra szánt első tévékészülék prototípusa, az *Orion AT 501* is. Ebben az évben a Magyar Televízió is megkezdte működését és az első kísérleti adást a válság színházában vetítették le. 1956-ban kerültek forgalomba

az első televíziók Budapesten, melyek borsos ára nem tette lehetővé mindenki számára a megvásárlását. A nyilvános műsorsugárzás három évvel később, 1957. május 1-jével kezdődött. Megjelentek az első bemondók is. Ugyanakkor hivatalosan is megindult a Magyar Rádió és Televízió műsorsugárzása. 1969. április 5-én vetítették az első színes adást Magyarországon. 1982 novemberében pedig megjelent a teletext, amin az aktuális adások sugárzási időpontjait tudták megtekinteni a nézők. 1990-ben megindult Magyarország első két magán televíziós csatornája (*az ATV, amely a mai napig is működik, illetve a Szív TV, ami 1999-ben megszűnt*). Ma már több mint 120 csatorna áll a nézők rendelkezésére, hogy saját ízlésüknek megfelelő csatornát nézhessenek.

A híres TV Maci először 1963. április 15-én tűnt fel az MTV-n és a 19:10-kor kezdődő Esti mese szignálfilmje lett. A legelső macit még 1960-ban *Kende Márta* grafikus és *Bálint Ágnes* író, a tévé gyermekműsorainak első szerkesztője kísérletezte ki a tévészínház pincéjében, de ezt sosem láthatták a nézők, mivel csak próbaszériának készült. 1980-ban fellőtték a macit

1884

Paul Nipkow ebben az évben megalkotta a televízió őst

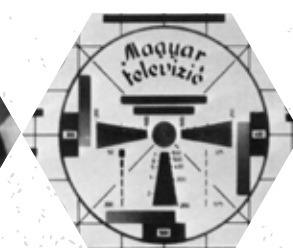
1926

John Logie Baird skót feltaláló képet közvetített London és Glasgow között

1936

A BBC által sugárzott kísérleti adásokból, rendszeres napi 3 órás műsor lett

1953

A Miniszteri tanács hozzájárult a Magyar Televízió Vállalat megalapításához

1954

Első adóállomás üzembe helyezése a Széchenyi-hegyen

1957

Az Orion AT 501 típusú televíziók megjelenését követően elindult a nyilvános műsorsugárzás a Magyar Rádió és Televíziónál

1969

Az első színes adás vetítése Magyarországon

1982

Megjelent a teletext, ezzel lehetővé válik az aktuális sugárzások időpontjának megtekintése

1990

Megindul Magyarország első két televíziós csatornája az ATV és a Szív TV

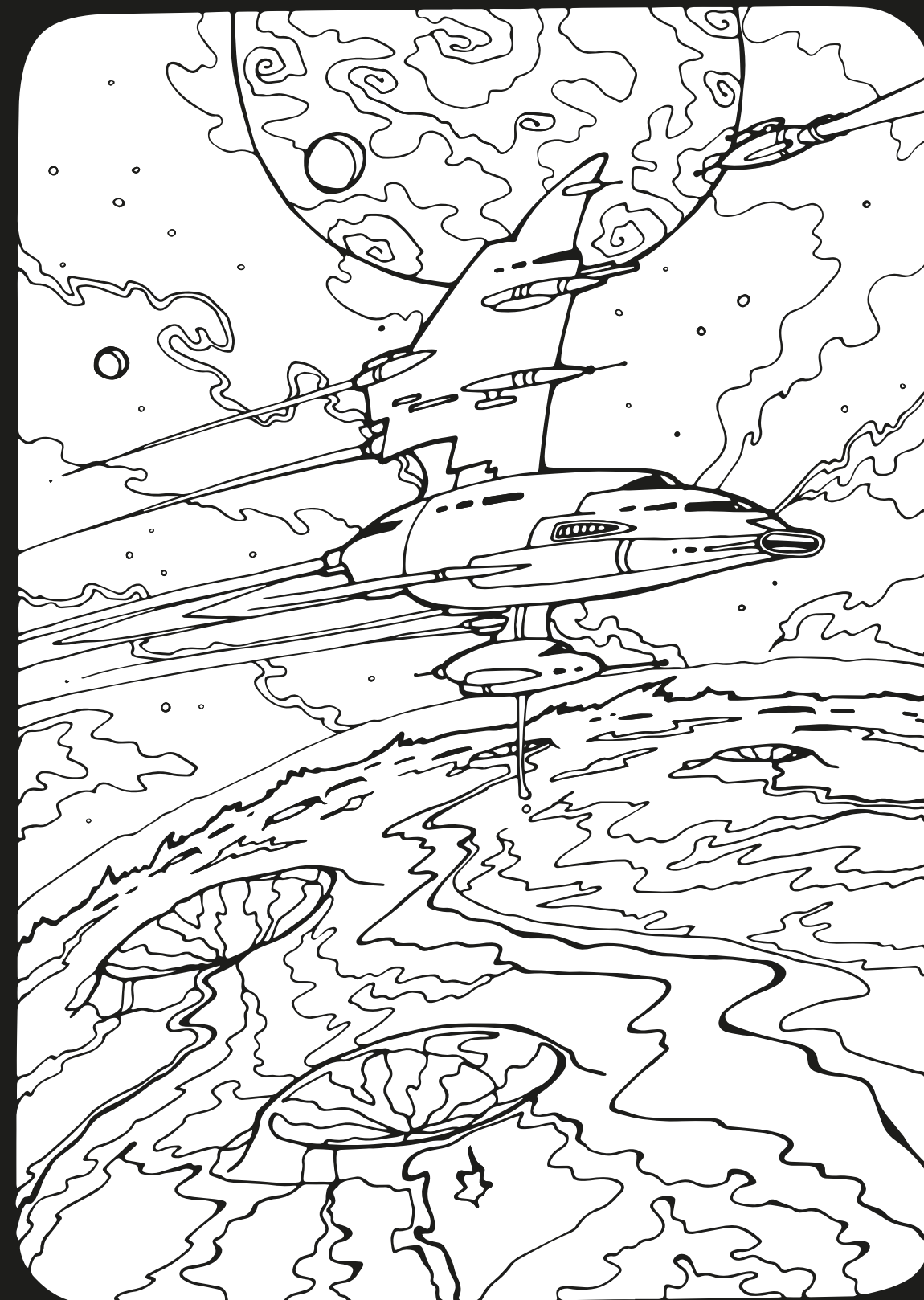
az űrbe *Farkas Bertalannal*, ez alkalomból a televíziós dolgozóknak műsorral kellett előállniuk, amelyet élőben közvetítettek az űrből, és ők az akkora már védjegyüknek számító tévémacit választották a produkcióhoz. A terv szerint *Farkas* az űrből mondott volna mesét, miközben a maci – szigorúan szlafunderben – körülötte röpködött volna. Azért, hogy űrruhája lehessen, tervezőjét tanulmányútra küldték a Szovjetunióba, ahol hat héten át vizsgálhatta az űrhajósok ruháját, hogy élethű másolatot készítsen.

A Szomszédok az egyik legkedveltebb, legismertebb és legnépszerűbb magyar televíziós filmsorozat volt az 1980-as évek második felében és 1990-

es években, amelyet 1987-től 1999-ig vetítettek. Cselekménye a gazdagréti lakótelep egyik panelházában élő emberek, családok és ismerőseiknek, rokonságuknak mindennapjait, életét mesélte el, apró-cseprő gondjaikat, mindennapi problémáikat, a kor jellemző helyzeit, történéseit dolgozta fel 30 perces epizódokban. 1990 decemberében pedig egy másik, mára már ikonikussá vált filmsorozat jelent meg a magyar családok képernyőjén. A texasi olajmágnás Ewing család életében nyerhetek bepillantást a Dallas nézői. A sorozatot Magyarországon pont akkor kezdték vetíteni, amikor Amerikában már majdnem befejeződött, ennek okaként a rendszerváltást

lehet megnevezni. A Dallast máig a nemzetközi televíziózás legsikeresebb állomásaként tartják számon. A népesség többsége szórakozás gyanánt választja a ma már széles választékban fellelhető showkat, szappanoperákat, sorozatokat. A 100-nál is több csatorna között a szórakoztató funkción kívül találunk döntően ismeretterjesztő filmeket sugárzó, főleg dokumentumfilmeket közvetítő, ill. a folyamatos híradásra specializálódott profilokat is. További speciális témákat jelentenek a vetélkedők, a gyermekműsorok, a zenecsatornák, ill. az idegennyelvűadások is.

Alkotni jó!

Engedd el a fantáziádat, színezd ki a képet!

Bontóújság

Sarki fény

A sarki fény egy csodálatos színes fényjelenség, amely a Föld északi és déli sarkánál időről időre megjelenik. Késő ősztől kora tavaszig figyelhető meg leggyakrabban, de nem állandóan.

Neve mind a két sarkkörön eltérő, az északi oldalon aurora borealis-nak, a déli oldalon pedig aurora australis-nak nevezzük.

A Nap a naprendszerünk központi csillaga, és e körül a csillag körül kering a Föld, valamint a naprendszerhez tartozó összes bolygó és különféle égitestek. Ha el akarnánk utazni a Naphoz, 150 millió km-t kellene megtennünk, melyet ha fénysebességben mérnénk, 8,3 percet venne igénybe. A Nap folyamatosan elektromos részecskéket bocsát ki a világűrbe, melyet napszélnek nevezünk.

NAPSZÉL

A Földünket magnetoszféra, vagyis mágneses mező öleli körbe, mely több tízezer kilométerre terjed ki a világűrbe és egyfajta védőpáncélt képez a napszéllel szemben. A napszél áramlásának hatására a Föld mágneses terének formája változik/torzul, vagyis a Nappal szembeni oldalon összenyomódik, a túloldalon pedig elnyúlik.

MÁGNESES MEZŐ

A torzulás hatására viszont a Föld északi és déli sarkán ez a mező, olyanná alakul, mint egy tölcsér, és nem eltéríti a napból érkező részecskéket, hanem összegyűjti majd a talaj felé irányítja őket. A Föld légkörében található különféle gázok találkoznak a napszél elektromos részecskéivel, és ennek hatására fényleni kezdenek. Ez a találkozás hozza létre ezt a szemkápráztató égi jelenséget, melyet sarki fénynek nevezünk.

Az égbolton elterülve megfigyelhetjük vöröses, lilás, zöldek, valamint kékes színvilágát, és hullámzó függönyhöz hasonlóan elterülő formavilágát.

Az égi tűnemény 80 és 1000 km-es magasság között fordul elő, de leggyakrabban 100 km-es szinten figyelhető meg.

Büntetés

KISHÍREK

Jóvátétel

IDÉN IS SZÍNES A GYERMEKNAP

Jóvátételen a debreceni fogvatartottak.

Június 3-án a Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet egy rendhagyó szimbolikus jóvátételi program keretében reintegrációs őrizetben lévők, szabadultak és fogvatartottak által készített festményeket adtak át a debreceni börtön képviselői, a Debreceni Bárczi Gusztáv EGYMI, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kolégium részére, akik értelmi fogyatékos gyermekeket nevelnek, oktatnak, fejlesztenek az értelmi fogyatékoság minden fokán. A fogvatartottak segítő szándéka abban is megmutatkozik, hogy a festmények mellett édességet is felajánlottak a rászoruló, sérült gyermekeknek, remélve, hogy ezzel is vidámabbá tehetik a gyermeknapot számukra.

A szimbolikus jóvátételi programok elsődleges célja a fogvatartottak számára a bűncselekmény okozásával, illetve annak következményével történő szembenézés és felelősségvállalás elő-

segítése. Másodlagos célja a közösségi értékek támogatásán keresztül a társadalom érzékenyítése, a társadalmi beilleszkedés elősegítése. Ennek érdekében az intézet és az országos EFOP 1.3.3. projekt meghatározott feltételei mellett a fogvatartottaknak lehetőségük volt jóvátételi programba bekapcsolódni, ezzel is bizonyítva szándékukat a megsértett közösség kiengesztelésére, valamint a bennük lezajló pozitív változás igényének megerősítésére. A debreceni bv. intézet a jövőben is tervezi hasonló jóvátételi programok megrendezését.

FOGVATARTOTTAK MESÉIVEL A GYERMEKEK GYÓGYULÁSÁÉRT

Örömteli esemény a Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet bernát-kúti objektumában.

A kiemelt projektben résztvevő fogvatartottak jóvátételi program keretében hangoskönyvvel ajándékozták meg a dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórház gyermekosztályát. A meglepetést Kárdási József bv. ezredes, parancsnok adta át a kórházban Dr. Jobbágy Lajos főigazgató úrnak.

A hangoskönyv tizenhárom magyar és a világ különböző tájairól gyűjtött népmeséket tartalmaz, amelyet 21 fogvatartott olvasott fel. A felvételt és a zenei aláfestéssel kiegészített utómunkákat Oláh László börtönlelkész végezte el.

A jóvátételi programra zömében olyan férfi fogvatartottak jelentkeztek, akik maguk is édesapák, így a beteg gyermekekért végzett munka hatványozottan közel állt a szívükhöz.

ÉLETFESTŐK A GYERMEKMOSOLYÉRT

Augusztus 10-11-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet 3 fogvatartottja reintegrációs projekt keretében jóvátételi munkán vett részt a Mecséri Óvodában.

A program célja a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben fogvatartottak közösségi értékek melletti elköteleződésének kifejezése. A projektben szobafestő szakképesítést szerzett fogvatartottak hasznosították tudásukat az óvoda udvarán elhelyezett kültéri játékok újrafestésével.

A munkálatokat Csaplár Zoltán, Mecsér polgármestere is figyelemmel kísérte. A jóvátételi munka biztonságos kivitelezésében a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön felügyelői is a győri bv. intézet segítségére voltak. Az eseményről a Győr+ Média egy videós riportot készített.

JÁTEKOS FOGLALKOZTATÓ ESZKÖZÖK

A CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONÁNAK

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei Családok Átmeneti Otthonában élő gyerekek részére szervezett fogvatartotti jóvátételi programot a Budapesti Fegyház és Börtön idén nyáron a Közép-Magyarországi régióban működő „Fogvatartotti reintegrációs program” keretében.

A projekt egyik kiemelt eleme a jóvátételi programok megvalósítása, amelyek az esélytérmetést szolgálják, fejlesztik és megerősítik az elítéltek egyéni önértékelését. Továbbá az okozott sérelem szimbolikus helyreállítása mellett a közösség kiengesztelésére, befogadó attitűdjének erősítésére irányulnak.

A projektben résztvevő fogvatartottak interaktív foglalkoztató eszközöket készítettek a gyerekek fejlesztő foglalkozásaihoz. A jóvátétel során elkészült egy színes világtérkép is, amelyen az egyes földrészekén élő állatok kis figuráit helyez-

ték el a fogvatartottak. Továbbá „matatófalak” is készültek, amelyek a kisgyerekek kez ügyességét és kreativitását is fejleszthetik.

A jóvátételi program mellett a személyi állomány tagjai tanszerek és iskolai felszerelések gyűjtésével is hozzájárultak a gyerekek tanulásához. A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei telephelyeként működő Családok Átmeneti Otthona a lakhatásukat veszített családok részére biztosít átmeneti elhelyezést és gondozást. Az intézet felajánlásait Nagy Zsuzsanna, a szakmai egység vezetője vette át augusztus 29-én.

ÓRARENDET RAJZOLTAK AZ ELSŐSÖKNEK

A SZEGEDI ELÍTÉLTEK

A Magyarcsanádi Református Általános Iskola első osztályosainak készítettek asztali órarendet, könyvjelzőt és egy órarendtáblát az elítéltek a Csillagbörtönben, az EFOP jóvátételi programjának támogatásával.

Az ajándékokat kis ünnepség keretében adták át a Szegedi Fegyház és Börtön Csillag épületében. A vendégeket Matovics Csaba bv. ezredes, parancsnok-helyettes köszöntötte, aki arról beszélt, hogy az elítéltek mindig aktív résztvevői a jóvátételi programoknak. A kartonlapra nyomtatott színes ajándékokat a Magyarcsanádi Református Általános Iskola és Óvoda igazgatója, Baranyi Bettina asszony

köszönte meg a gyerekek nevében. Az iskolában húsz első osztályos tanuló kezdte meg a tanulmányait, így az elítéltek nyolc fiús és tizenkét lányos órarendet és könyvjelzőt készítettek.

JÓVÁTÉTELI MUNKA A PÉCSI GYERMEKOTTHONBAN

A Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben megvalósuló reintegrációs projekt keretében jelentős szerepe van a fogvatartottak bevonásával szervezett jóvátételi programnak, amelyre a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ Pécsi Gyermekotthonában került sor az ott élő gyermekek mindennapi életkörülményeinek javítása érdekében augusztus 16–17. között.

A jóvátételi programban 4 felnőttkorú fogvatartott vett részt, akik önként vállalták a jóvátételi munkát. Ez segített nekik abban, hogy a társadalom hasznos tagjának érezzék magukat, illetve, hogy csökkenjen a bűncselekményük miatt a társadalom irányába érzett szégyenérzet, büntudat. A jóvátételi program célja, hogy a jogerős szabadságvesztést töltő vagy egyéb jogcímen fogvatartottak egyéni önértékelésének fejlesztése, belső motivációs bázisának megteremtése, az elkövetett bűn-

cselekmény kompenzálásának elősegítése, ezáltal a büntetés-végrehajtás társadalmi megítélésének javítása megtörténjen. Tekintettel arra, hogy a Pécsi Gyermekotthonban, külső helyszínen történt a jóvátételi tevékenység, így azon fogvatartottak vehettek részt rajta, akik bűncselekménye, személyisége, addigi munkavégzése megbízhatóságról tett tanúbizonyosságot, és nem jelentett kockázatot a munkáltatásban való részvétele.

ÖSSZEFOGÁS A GYERMEKEKÉRT

Jóvátételi program Tiszajenőn

Az „Összefogás a gyermekekért” közösségi jóvátételi program a kiemelt reintegrációs projekt keretében valósult meg.

Nagy Imre börtönlelkész – aki egyben Tiszajenő plébánosa is – kért segítséget a Tiszajenői Jó Pásztor Római Katolikus Óvoda járdájának elkészítésében, amelyhez az önkormányzat adta a szükséges építő anyagokat és eszközöket, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bv. Intézet pedig vállalta a megvalósítást 2 szabadult, utógondozásban résztvevő projekt-üggyféllel.

Másrészről a bv. intézet felvette a kapcsolatot az óvodavezetővel, Pusztainé Lázár Ág-

nessel, aki jelezte, hogy szükségük lenne a gyerekek szerepjátékaihoz kellékek, jelmezek varrására. A mosodában dolgozó fogvatartottak szabták-varrták a gyermekjelmezeket, fátylakat, szoknyákat, kötényeket és palástokat. Az intézet a felmerült igényt kibővítette fejlesztő játékok készítésével is, melyeknek nagyon örült az óvoda.

A hat alkalommal megtartott motivációs csoportfoglalkozáson 15 fő projektben résztvevő fogvatartott működött közre a fejlesztő játékok elkészítésében.

MOZGÁSSÉRÜLT ÓVODÁSOK KAPTÁK A PLÜSSFIGURÁKAT

Női fogvatartottak által horgolt plüssfigurákat adományozott a Kiskunhalasi Büntetés-végrehajtási Intézet a Kiskunhalasi Konduktív Óvoda, Általános Iskola és Kollégiuma részére.

Az óvodában mozgássérült gyermekek konduktív pedagógiai nevelése folyik. A gyermekek és az ott dolgozók nagyon szívesen fogadták az adományokat, mivel szűkös anyagi keretek között kell gazdálkodnia az intézménynek, és ilyen kis „apróságok” is örömet okoznak a kisgyermeknek.

FOGVATARTOTTAK TAKARÍTOTTÁK

AZ ÉRSEKKERTET EGERBEN

A Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet nyolc fogvatartottja dolgozott legutóbb az igényes környezet kialakításán az Érsekkertben.

A Börtön a városért programban résztvevők ezúttal a Virágos Magyarországért környezetszépítő versenyre készülve takarítottak, hiszen a szakemberek július 19-én zsűrizték a park különleges fasorát.

A "Börtön a városért" programot 2008-ban indította a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet azzal a céllal, hogy erősítse az intézet és az elítéltek közösségi szerepvállalását, a fogvatartottak reintegrációját, továbbá, hogy a fogvatartottakat felelősségvállalásra ösztönözze.

A jóvátételi program keretein belül a fogvatartottak az elmúlt 14 évben Eger közterületein végeztek parkgondozási feladatokat. A fogvatartottak a program keretében már a

122. alkalommal takarítottak. Hagyomány már, hogy a nagyobb ünnepek előtt a fogvatartottak teszik rendbe az ünnepségek helyszíneit. Az elítéltek ezúttal parkgondozói munkákat végeztek az Érsekkertben, felkészítve ezzel a parkot a Virágos Magyarország verseny július végi zsűrizésére. A fogvatartottak szemetet szedtek, parkot gondoztak és a lehullott leveleket is összegereblyézték.

Az intézet a fogvatartottak biztonságos őrzését, a Városgondozás Eger Kft. pedig a szakmai felügyeletet biztosítja a programhoz.

SOK KICSI SOKRA MEGY

A reintegrációs projekt keretében a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben kupakgyűjtő konténereket készítettek a fogvatartottak.

A jóvátételi programon belül a folyamat közel három hónapon át tartott a börtönben található hulladékfémek felhasználásával. A kupakgyűjtő konténerekből két kecskeméti oktatási intézmény kapott: a Béke Általános Iskola és a Németh László Gimnázium. További egy konténer került a Kiskunsági Nemzeti Parkba.

A kupakgyűjtés a szelektív hulladékgyűjtés egyik fontos alappillére, ezért is fontos, hogy két oktatási intézmény is elfogadta a kupakgyűjtőt. Az iskolák egyik feladata a környezetvédelemre nevelés, ráadásul egy-egy fontos ügy mellé is be lehet állni az összegyűjtött kupakkal; ebben a projektben a kupakokból befolyt összeg egy budapesti kislány műtétjét segíti. A Kiskunsági Nemzeti Park részéről Gilly Zolt osztályvezető, a Béke Általános Iskolától Schmidtne Báló Ágnes tagintézményvezető, a Németh László Gimnáziumból pedig Kovács Andrea igazgató fogadta a felajánlást. A kecskeméti székhelyű bv. intézet számára is nagyon fontosak a jóvátételi programok, hiszen ezeknek igazoltan pozitív hatása van a fogvatartottakra.

A megvalósításban résztvevő fogvatartottak érzékenyítő csoportfoglalkozáson is részt vettek, ahol a felelősségvállalásukat erősítették, emellett szembenézhetnek azzal, hogy milyen kárt okoztak az általuk elkövetett bűncselekménnyel.

A foglalkozáson nagy hangsúly került a bűncselekménnyel okozott kár szimbolikus vagy tényleges helyreállítására a helyi közösség felé.

A NIKOTIN BÖRTÖNÉBEN

Kovács-Hajdú Eszter, a Váci Fegyház és Börtön pszichológusa foglalja össze, hogy miként érdemes csökkenteni az elszívott cigaretták számát, és szembe állítja a nikotin általunk hamisan érzékelt "feszültségoldó" benyomásait, a szervezetünkre gyakorolt egészségkárosító hatásaival.

A büntetés-végrehajtás a sikeres reintegráció érdekében sokféle programot, terápiás lehetőséget biztosít a fogvatartottak számára a szabadulást követő szermentes életmód kialakításához, fenntartásához.

Jól mutatja a kérdés fontosságát, hogy különálló speciális, illetve kábítószerprevenciók részlegesen van lehetőségük az elítélteknek arra, hogy – amennyiben a változás iránti igény szilárdan megfogalmazódik bennük – segítséget és támpontokat kapjanak ahhoz a folyamathoz, melynek végeredményeként elszakadhatnak a kábítószerhasználattól.

Rendkívül érdekes, hogy a fogvatartottakkal való foglalkozások során, melyeknek célja a dohányzásról való leszokás támogatása volt, mennyire kevesen tudták azt, hogy a nikotin az egyik legerősebb függőséget okozó pszichoaktív anyag, tehát a központi idegrendszer működését jelentősen befolyásoló szer, éppen úgy, mint a kábítószer.

Arra, hogy miért dohányoznak a fogvatartottak, számos válasz létezik. A börtönben tartott leszokást támogató csoportok ülésein a leggyakoribb okok között szerepeltek a következők: hozzájárul a napi rutinhoz, elfoglaltságot biztosít a

zárkán belül eltöltött tétlen időben, illetve összekapcsolódik más tevékenységekkel, mint a levélírás vagy kávézás. Segíti a zárkaközösségen belüli beilleszkedést, közös elfoglaltságnak számít a fogvatartott társakkal, ezentúl a cigaretta megosztása egymás segítésének, az egymás közötti szolidaritásnak is fontos eszköze lehet.

A fogvatartottak beszámolói alapján azonban a legfontosabb szerepe a feszültségszabályozásban, a stressz csökkentésében van. A tárgyalásra való felkészülésnél, a mindennapokat övező konfliktusok során úgy élik meg az elítéltek, hogy a cigaretta az egyik leghatékonyabb eszköze a felmerülő stresszt övező tünetek (idegesség, szorongás, aggodalmak, feszültség) enyhítésének.

A börtönben pedig ez igen fontos szempont. Éppen emiatt rendkívül nehéz leszokni a dohányzásról a fogvatartás alatt, ez az a tényező, amiért általában fel sem merül a fogvatartottakban, hogy nekivágjanak ennek a folyamatnak.

Pedig számos érv van arra, hogy miért érdemes mégis nekiindulni a nem dohányzáshoz vezető útnak akár a fogvatartás időszakában is.

A legkiemelkedőbbek nyilvánvalóan az egészségügyi kockázatok számos krónikus betegségnek (tüdőrák, asztma, stroke, szívinfarktus, érszűkület) a hátterében jól azonosítható oki tényező a dohányzás. Károsítja a bőrt és a fogakat és nem elhanyagolható az a szempont sem, hogy rendkívül drága szokásnak tekinthető, jelentős anyagi terhet ró mind a fogvatartottakra, mind a hozzátartozókra.

De a legerősebb érv talán az, amit sokan nehezen akarnak elhinni, hogy a feszültségcsökkentéshez

kötött szerepe nem valós. A nikotin, mint pszichotróp szer, alapvetően stimuláns hatású, növeli a vérnyomást és pulzust, fokozza a légzészámot, tehát közel sem nyugtató a hatása, mint azt gondoljuk róla. Sőt, igazából fokozza a stresszel együtt járó tüneteket, még ha ezt nem is vesszük észre a mindennapi használatban.

Pedig így van. Minden függőségtől való elszakadás egy nehéz pszichés folyamat, ezzel fontos tisztában lenni. A változás folyamatában természetesen a visszaesések egy-egy nehezebb időszakban, ettől nem kell megijedni, nem szabad elveszíteni a motivációt a visszaesések mellett sem. Sokszor az is segíthet, ha az ártalomcsökkentés jegyében a fogvatartott az elszívott cigaretták számának csökkentését tűzi ki célként.

HA SIKERÜL, AKÁR A LESZOKÁS, AKÁR A DOHÁNYZÁS MÉRTÉKÉNEK CSÖKKENTÉSE, AKKOR EZ OLYAN SIKER, AMI TÚLMUTAT A BÖRTÖNÖN ÉS AZ ELŐNYEI A FOGVATARTOTTAT ELKÍSÉRIK A SZABADULÁST KÖVETŐEN A CIVIL ÉLETBEN IS.

Összegezve a leszokás iránti elköteleződés mellett sok-sok érv szól, melyek ugyanúgy igazak a fogvatartás időszakára, mint a civil életre. Éppen ezért érdemes elszánni magát minden dohányzó fogvatartottnak a változtatásra. Mert ez is egy börtön, a nikotin börtöne.

Ha sikerül, akár a leszokás, akár a dohányzás mértékének csökkentése, akkor ez olyan siker, ami túlmutat a börtönön és az előnyei a fogvatartottat elkísérik a szabadulást követően a civil életben is.

Börtönügy

A FÜSTMENTES JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT *Tökölön*

Az ország első dohánymentes körletét hozta létre a Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet. Az itt elhelyezett 124 fogvatartott megtette az első lépést egy szenvedélymentes és egészségtudatos jövő felé.

Egyedülálló kezdeményezésként egy olyan speciális körletet hozott létre a tököli börtön, amelynek lakói ezentúl csak nem dohányzók lehetnek, így a fogvatartottak és az intézet munkatársai is egy tisztább, egészségesebb környezetben élhetik a mindennapjaikat.

A hazai börtönökben már régóta működnek olyan speciális programok és részlegek, amelyek a szenvedélybeteg befogadott fogvatartottak gyógykezelését célozzák meg, de ilyen, kifejezetten a dohányzás káros hatásait célzó kezdeményezésre korábban még nem volt példa.

ALACSONYABB HŐMÉRSÉKLET TÖBB GONDOSKODÁS

DRÁGUL AZ ENERGIA

Az energiaárak elszabadultak a kontinensen, ezért a rendelkezésünkre álló energiahordozókkal, leginkább a fűtésre használt gázzal takarékoskodnunk kell!

Fontos tudnunk, hogy ez nem az állam vagy a börtön döntése. A kialakult helyzetben nincs más választásunk.

18 CELSIUS FOK

A tél teljes idejére biztosított a megfelelő fűtés, de a hőmérséklet a 18 Celsius fokot nem haladhatja meg.

MELEG RUHÁZAT

Annak érdekében, hogy ez a hűvösebb, de az egészséget nem veszélyeztető hőmérséklet komfortosabb legyen, minden fogvatartottnak többlet meleg ruházatot biztosít a büntetés-végrehajtási szervezet.

KÖSZÖNJÜK
A TÜRELMET
ÉS A MEGÉRTÉST!

Kérdésével forduljon bizalommal a reintegrációs tisztjéhez!

KISHÍREK

Prevenció

BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM INDULT ÁLLAMPUSZTÁN

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács pályázatán az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet komplex programmal nyert támogatást. A projekttevékenységek művészetterápiás módszerrel és eszközökkel valósultak meg.

A program első része kompetencia- és személyiségfejlesztő csoportok működtetése volt az intézetben. Négy csoportban, 8-8 alkalommal összesen 48 fogvatartott vett részt a prevenció eseményeken. A Váltó-sáv Alapítvány több módszertani fejlesztési projektjének egyik eleme a kreatív (művészetterápiás) programok lebonyolítása, az ezzel kapcsolatos kompetencia- és személyiségfejlesztés. A csoportok egyrészt az alkotó fogvatartottak számára adtak lehetőséget a változás/változtatás végiggondolására, megélésére az alkotás segítségével, másrészt a konkrét alkotások születése a többi fogvatartott számára

is lehetőséget adott a további irányvonalak át-gondolására; vagy olyan csoportok születésére, amelyekben a csoportvezetők az alkotások mentén dolgozhatnak fel a szabadulásra felkészülés egy-egy szegmensét.

SEGÍTSÉG A BEILLESZKEDÉSHEZ

Együttműködési megállapodást kötött a Kalocsai Fegyház és Börtön, valamint a kiskőrösi székhelyű Sorsfordító Szolgáltató Központ.

A Központ munkatársai heti rendszerességgel tartanak a fogvatartottak számára addiktológiai konzultációt, strukturált segítő beszélgetést, ventillációt, tematikus pszicho-educációt, és önsegítő csoportfoglalkozásokat. Ősszel a dropprevenció részlegén elhelyezett fogva-

tartottak egyéni interjúztatása zajlott, a foglalkozások megtartására heti rendszerességgel kerül sor.

A 2022 szeptemberében indult közös munka a fogvatartottak szabadulás utáni társadalmi beilleszkedésének könnyítését szolgálja.

FOGVATARTOTTI FÓRUM GYULÁN

A Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben június 28-án rendezték meg az idei első fogvatartotti fórumot.

A fogvatartottak tájékoztatást kaptak az akkori aktualitásokról, többek között a hőségriadó miatt bevezetett változásokról, a fogvatartotti kártérítésekről, az egységes zárkarend kialakításáról, az első félévi fegyelmi eljárásokról és jutalmazásokról, továbbá a látogatófogadás változásairól.

A fogvatartotti fórum évente 2 alkalommal kerül megtartásra, amelynek célja, hogy a fogvatartottak a közösségben felmerült problémákat az intézet vezetőinek elő tudják adni, valamint tovább tudják adni az ott elhangzott információkat zárkatársaiknak illetve kapcsolattartóiknak.

A tájékoztatást követően a fogvatartottak tehettek fel kérdéseiket, amelyeket az adott szakterületi vezetők válaszoltak meg.

ÜZENETEK CSOKIPAPÍRON

EGYEDI CSOKIPAPÍROKBA KERÜLTEK A KÉZMŰVES CSOKOLÁDÉK

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (NBT) komplex pályázatán a III. számú agglomerációhoz tartozó hat büntetés-végrehajtási intézetből olyan egyedi csokoládé papír ötletekkel nevezhettek a fogvatartottak, amelyek látványos módon, színes rajzokkal és üzenetekkel közvetítenek bűnmegelőzési tartalmú üzeneteket.

Az NBT programsorozat bűnmegelőzési céllal, a fogvatartotti visszaesések megelőzéséhez kíván hozzájárulni. Az eddigi projekttevékenységek művészetterápiás módszerrel és eszközökkel valósultak meg. Októberben az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet a program egy újabb részét valósította meg.

A csokipapírtervezői pályázaton a résztvevő szervektől összesen 60 pályamunka érkezett. A tervezési folyamatnak köszönhetően a fogvatartottak számára lehetőség nyílt arra, hogy bemutathassák kreativitásukat, miközben társadalmi hasznosságtudatuk is kialakulhatott. A díjazott rabok a program korábbi részeként, a CsokiWorkshop során társaik által készített különleges kézműves csokoládékat kaptak, valamint olyan eszközöket, amelyekkel ezt a kreatív hobbit tovább tudják üzni. A fennmaradó

több mint 100 szelet kézműves csokit a rabok a nyertes csokoládé papírokba csomagolták október elején.

Ezek évvégén (szintén a programsorozat részeként) az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe ellátogató szociális területen dolgozó szakemberek és iskolás diákok elé kerültek.

Büntetés

KISHÍREK

Reintegráció

A VITA A TUDÁS CSERÉJE

Az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben vitaversenyt rendeztek a reintegrációs projektben résztvevő fogvatartottak részére.

A július végi vitaversenyre az „Akadémikus sóder” fantázianévre hallgató, kompetenciafejlesztő csoportfoglalkozáson készültek fel a fogvatartottak, ahol az analitikus és fogalmi gondolkodásra, a toleranciára, illetve a kooperatív képességek fejlesztésére kaptak lehetőséget.

A csoport további célja volt, hogy felkészítse a fogvatartottakat a nyilvánosság előtti megszólalásra, az erőszakmentes kommunikációra, valamint a törvényiszterrel állampolgári létre.

Ezt követően történt meg a nyilvános vita, a versenyekre jellemző szigorú szabályok betartásával. Negyvenöt percen egy igazán színvonalas, társadalmi érzékenységet tükröző eseményre került sor, amely gazdagította műveltségét mind a vitaverseny résztvevőinek, mind az őket hallgató fogvatartott társaiknak. *A vitát tartalmi, és stilisztikai szempontból értékelte egy kijelölt bíró, hangsúlyozva, hogy a vita elsődleges célja a tanulás, és ez elsőbbséget élvez a győzelemmel szemben.*

MŰVELTSÉGI VETÉLKEDŐ

ÖSSZEMÉRTÉK TUDÁSUKAT A BARACSKAI ELÍTÉLTEK

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracskai objektumában elhelyezett fogvatartottak számára "ősz kvíz" elnevezésű vetélkedőt rendeztek a kiemelt reintegrációs projekt keretében.

A szeptember 30-ai megmérettetésen három fős csapatokban összesen 102 elítélt vett részt. A résztvevőknek az összeállított 60 kérdésre kellett választ adniuk a történelem, a földrajz, a művészetek, a sport, a közélet, a bulvár és egyéb témakörökben.

A büntetés-végrehajtási intézetekben megvalósuló EFOP-program célja az elítéltek és a letartóztatott fogvatartottak társadalmi és munkaerőpiaci reintegrációjának erősítése, ezen keresztül az elkövetők bűnismétlési kockázatának csökkentése.

A büntetés-végrehajtás egyik legfontosabb feladata a reintegráció, az elítéltek társadalomba történő visszailleszkedésének elősegítése. E célnak elérése érdekében számos, a szabadidő hasznos eltöltését elősegítő programot szervezünk.

A hasznos időtöltés elősegíti az elítéltek önismertetének fejlesztését, családi kapcsolatainak megerősítését, önbecsülésének kialakítását, fejlesztését. Mindezek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy újbóli bűncselekmény elkövetésére ne kerüljön sor.

A MAGYAR NÉPMESE NAPJA

A Magyar Népmese napjáról szeptember 30-án, interaktív csoportfoglalkozás keretében emlékeztek az elítéltek a Csillagbörtönben, amely a reintegrációs projekt részeként valósult meg.

Matovics Anita, EFOP szakmai tanácsadó elmondta, hogy Benedek Elek írói munkásságáról, a magyar népmesék eredetéről és az előbeszéd művészetéről szereztek ismereteket a programba bevont elítéltek. Hozzátette, hogy Benedek Elek élete és családi háttere kimondottan megragadta a fogvatartottakat, többen együtt éreztek a tragikus sorsú íróval és így még jobban azonosulni tudtak a mese világával. A csoportos foglalkozást egy kvízzáték zárta, ahol a megszerzett tudásukat mérhették össze a résztvevők. A program zárásakor emléklapot is kaptak.

Az elítéltek így írtak az eseményről:

„Nagyon hasznos foglalkozás volt, ahol tudásunkat, eddigi ismereteinket bővíteni tudtuk. Felidézünk azokat az emlékeket, amelyeket még iskolai tanulmányaink alatt tanultunk, emellett új tudást is szereztünk.”

NÉPDALÉNEKLÉSI VERSENY BARACSKÁN

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracskai objektumában népdaléneklési versenyt rendeztek a fogvatartottaknak, melynek döntőjét július 1-jén tartották.

A büntetés-végrehajtás egyik legfontosabb feladata a reintegráció, az elítéltek társadalomba történő visszailleszkedésének elősegítése, ennek a célnak az elérése érdekében számos, a szabadidő hasznos eltöltését elősegítő programot szerveznek a Közép-dunántúli Bv. Intézetben. Ilyen céllal hirdették meg a mostani versenyt is.

Az elítéltek közül 16 szólóénekes és 6 énekegyüttes jelentkezett a megmérettetésre. Nagy lelkesedéssel készültek már az elődöntőre is a pályázók. A versenykiírás szerint bármely nemzet népdalával lehetett indulni, azonban azt kizárólag hangszeres kíséret nélkül adhatták elő. A magyar népdalok mellett a résztvevők hallhattak szerb, cigány vagy éppen norvég népdalokat is, még hozzá eredeti nyelven. Az elődöntő alapján 12 egyéni versenyző és 4 csapat érdemelte ki a döntőn való részvételt.

A július első napján megtartott kitűnő hangulatú döntőn Várnagy Andrea Liszt Ferenc-díjas zongoraművész és Lovrek Károly karnagy képviselte a szakmai zsűrit, akik elismerően nyilatkoztak a hallott dalok színvonaláról, és további énekgyakorlásra bíztatták az énekeseket. A két abszolút nyertes dal egyike az „Alma a fa alatt” című magyar népdal, a másik a „Messziről, messziről jöttem” cigány hallgató, de ezen kívül számos más autentikus népdal is felcsendült.

A kategóriák első három helyezettje az oklevél elismerés mellett jutalomban részesült, melyet skype-beszélőre használhattak fel. Különös hangulatot teremtett, hogy az eredményhirdetést követően a versenyzők a zsűri tagjaival közösen énekeltek el a „Tavaszi szél vizet áraszt” című népdalt.

Börtönügy

KISHÍREK

Felújítások

JÚLIUSTÓL MÁR GLUTÉNMENTES TÉSztÁT

IS ELŐÁLLÍT AZ ÁLLAMPUSZTAI KFT.

Az Állampusztai Mezőgazdasági Kft. tésztaiüzeme a fogvatartotti foglalkoztatás és a belső ellátásban keletkező élelmiszer igények folyamatos biztosítása mellett, a gluténmentes üzemegység elindításával, valamint a „Pasta Schönfeld” márka-név megalkotásával a speciális piaci igények kielégítését tűzte ki fő céljául.

A 80 millió forintos beruházást – dagasztó és előszárító gépek beszerzését, két szárítókamra és a csomagoló helyiség megépítését – követően egy új 78m²-es üzemegységben, további 3 fogvatartott részére biztosítanak munkát az Állampusztai Büntetés-végrehajtási Intézetben. A fogvatartottak a különleges minőségű olasz alapanyagokból – 60% rizslisztet, 20-20% fehér és sárga feltárt kukoricalisztet tartalmazó gluténmentes lisztkeverékből – Magyarországon egyedülálló minőségű és összetételű tésztát állítanak elő. A 6 fajtájú (cső, orsó, szarvacska, szélesmetélt, célnametélt és fodros nagykocka), 250 grammos kiszerezésben készül. A fogvatartottak a munkafolyamatokon keresztül végig kísérik a gyártási folyamatot. Kézi erővel történik a lisztkeverék összeállítása, a gépek és szá-

rítókamrák feltöltése, a csomagolóanyag hegesztése és a címkék szegecselese.

A prémium minőségű termékek forgalmazásával a társaság célja, hogy eredményesen képviseltesse magát az élelmiszer piacon.

ELÍTÉLTEK DOLGOZTAK A BÁSTYAFALON

Fogvatartotti munkaerő bevonásával zajlott a Budapest Fegyház és Börtön "A" objektumát határoló bástyafal karbantartása.

A júliusban megkezdett munkálatokat négy szakértő elítélte végezte, az érintett falszakaszok teljes hossza csaknem kilencszáz méter volt. A kőműves és festő végzettségű elítéltek a lábazati felújítások mellett a teljes felületre kiterjedő faljavítást, festést és kőporozást is elvégezték. A szakmunkának köszönhetően a megújult bástyafal szebb látványt nyújt a börtön mellett elhaladóknak.

FOLYTATÓDTAK A FELÚJÍTÁSOK A BAL CSILLAGBAN

Nyáron sem állt le a rekonstrukció a Gyűjtőben.

Továbbra is külső vállalkozó bevonása nélkül, kizárólag fogvatartotti munkaerő bevonásával zajlottak a munkálatok a megújuló bal csillagban. A Budapesti Fegyház és Börtön felügyelete mellett dolgozó, szakképzett elítéltek az ütemezetten zajló zárkafelújítások mellett a fürdőhelyiségekben is elvégezték a szükséges karbantartásokat. Emellett valamennyi munkanemre kiterjedően, folyamatában részt vesznek a kulturális helyiségek teljeskörű rekonstrukciójához kapcsolódó kivitelezésben is.

A bal csillagban végzett munkálatok a fogvatartottak elhelyezési körülményeinek javítása mellett a személyi állomány szolgálati helyiségeinek megújítására is kiterjednek.

OKMÁNYPÓTLÁS A KORMÁNYBUSZ SEGÍTSÉGÉVEL

Kormánybusz segített a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet személyi állományának és a fogvatartottak okmányainak pótlásában.

Idén második alkalommal, október elején települt ki a mobilizált kormányablak ügyfélszolgálat a szekszárdi börtönbe, melynek keretében a személyi és a fogvatartotti állomány okmányainak pótlása, és cseréjének ügyintézése történt meg.

A mobilizált kormányablak lehetővé teszi a speciális helyszínen, azaz a büntetés-végrehajtási szervezet objektumában történő eseti jellegű ügyvitel lebonyolítását, amely így külső helyszínre történő előállítás mellőzésével történhetett meg.

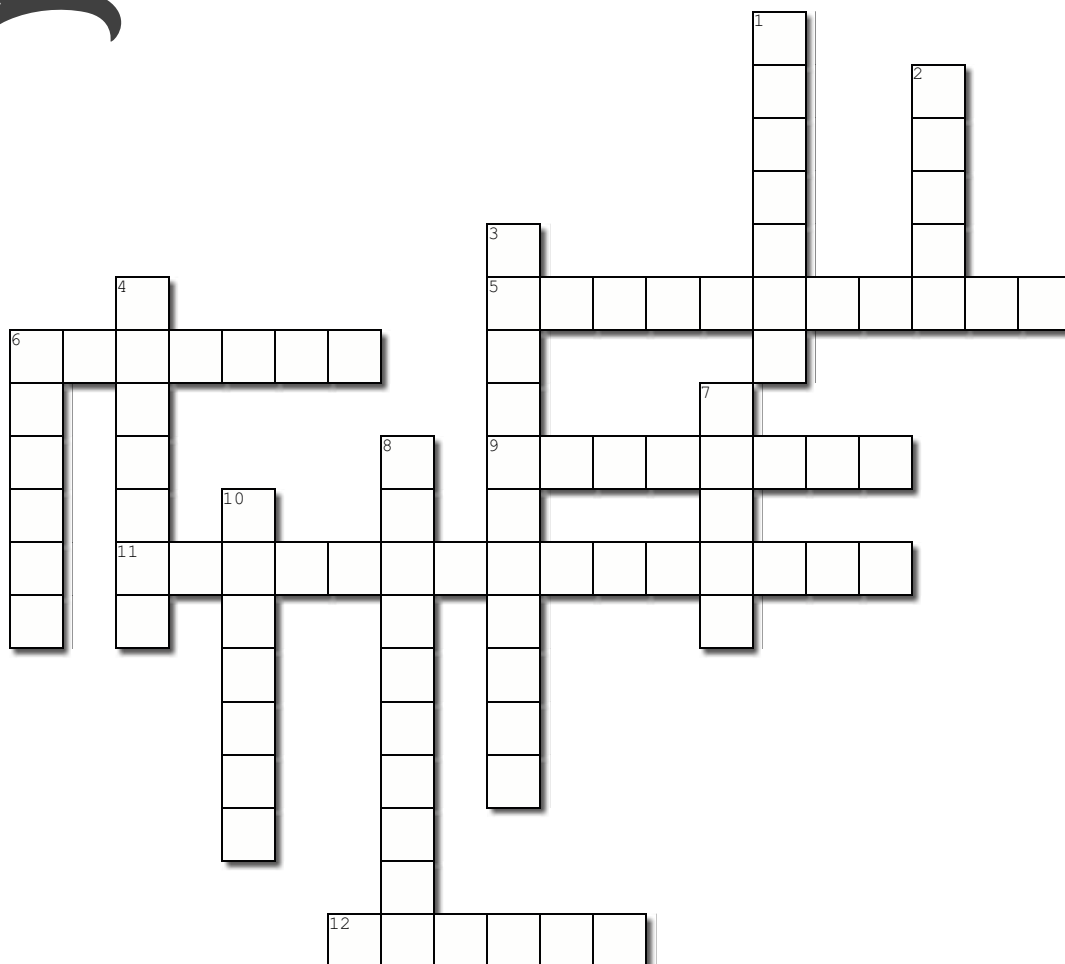
A több ügykört is érintő ügyvitel októberben 6 fogvatartott és 6 személyi állományi tag részére jelentett hathatós segítséget, tekintettel

arra, hogy az helyben került lebonyolításra, hozzájárulva ezáltal az intézet terheinek csökkentéséhez. Az intézet reményei szerint a közeljövőben lesz folytatása a kezdeményezésnek.

REJTVÉNY OLDAL

Ételek és városok

Függőleges

1. Gyula és Békéscsaba nevezetes étele
2. Innen származik a jérce melle
3. Eger vörösbora
4. Melyik város híres a piros paprikáról?
6. Hol híres a halászlé?
7. paprikából, paradicsomból készült bolgár eredetű étel
8. Lehet hortobágyi, lehet Gundel
10. Az orosz konyhaművészet egyik népszerű fogása: Sztroganov ...

Vízszintes

5. Az étel születése az Alföldi pásztorélethez kapcsolható, külföldön az egyik leghíresebb magyar étel
6. Hajdú-Bihari tájjellegű étel krumplit, tésztát és szalonnát tartalmaz
9. Melyik étel jut eszünkbe, ha a Jókai nevet halljuk?
11. Székely József neve örökítődött meg az eredetileg savanyúkáposzta-főzelék és sertéspörkölt összeöntéséből
12. Milyen zöldségről híres Makó